

Integraal Waterbeleid
Bekken van de Gentse Kanalen

Rapport

11-16 november 2010

Overstromingen in het bekken van de Gentse Kanalen

-

Bevraging Gemeentes, Polders en Wateringen

Foto's voorblad:

1			
2	3	4	5

1: Leebeek te Sinaai, M. Vermoere
3: Leebeek te Sinaai, B. van Hooste
2,4: Zuidlede thv Bommel, D. Van den Hauwe
5: Zuidlede thv Kalve Brug, L. Poullier

Secretariaat Bekken van de Gentse Kanalen

p/a Wenz, Nederkouter 28

9000 Gent

T 09 268 02 11

Secretariaat.gentsekanalenbekken@wenz.be

1	Overzicht informatiebronnen	4
1.1	Bevraging door de CIW	4
1.2	Bevraging door het bekkensecretariaat.....	4
1.3	Bespreking ABO 30/11/2010.....	5
1.4	Overstromingscontouren obv. helikopterbeelden.....	5
2	Informatie per gemeente.....	8
2.1	Aalter	8
2.2	Assenede.....	9
2.3	De Pinte.....	9
2.4	Deinze.....	10
2.5	Eeklo.....	10
2.6	Evergem	10
2.7	Gent.....	11
2.8	Kaprijke.....	11
2.9	Knesselare.....	12
2.10	Lochristi	12
2.11	Lokeren.....	14
2.12	Lovendegem.....	16
2.13	Maldegem.....	16
2.14	Merelbeke.....	17
2.15	Moerbeke.....	17
2.16	Nevele.....	17
2.17	Ruiselede.....	17
2.18	Sint-Gillis-Waas	18
2.19	Sint-Laureins.....	18
2.20	Sint-Niklaas.....	19
2.21	Stekene.....	20
2.22	Tielt.....	21
2.23	Waarschoot.....	21
2.24	Waasmunster.....	21
2.25	Wachtebeke.....	22
2.26	Wingene.....	23
2.27	Zelzate	24
2.28	Zomergem	24
2.29	Zulte.....	24
3	Informatie per polder of watering	25
3.1	Generale Vrije Polders	25
3.2	Slependammepolders.....	25
3.3	Polder van Moervaart en Zuidlede	26
3.4	Watering Oude Kale en Meirebeek	27
4	Informatie uit bespreking ABO 30/11	28
5	Schrijven ABS	29
6	Overstromingscontouren obv. helikopterbeelden	29
7	Algemene conclusies en maatregelen	32
7.1	Algemene inzichten	32
7.2	Neerslag & bodemverzadiging	32
7.3	Onderhoud van het grachten/waterlopenstelsel en de 5m-zone.....	32
7.4	Communicatie rond functioneren van het watersysteem	32
7.5	Ondersteuning brandweer	33
7.6	Onvolledig zicht op omvang overstromingen	33
7.7	Nood aan uitbreiding peilmeetnet op de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen	33
7.8	Opmaak Peilafspraken	33
8	Conclusies per deelbekken.....	34
8.1	Deelbekken Poekebeek, Oude Kale en Gentse Binnenwateren.....	34
8.2	Deelbekken Burggravenstroom.....	34
8.3	Deelbekken Krekenland	35
8.4	Deelbekken Moervaart / Kanaal van Stekene	36

1 Overzicht informatiebronnen

1.1 Bevraging door de CIW

De CIW kreeg opdracht van minister J. Schauvliege tot de opmaak van een inventaris van de overstromingen. Daartoe nam de CIW eind november het initiatief alle gemeentebesturen aan te schrijven met het verzoek om een contactpersoon door te geven voor verdere bevraging alsook een aantal gegevens te verzamelen.

Voor het bekken van de Gentse Kanalen hebben 11 steden en gemeentes op het schrijven van de CIW gereageerd (svz. 15.01.2011): Lochristi, Zulte, De Pinte, Wachtebeke, Sint-Niklaas, Sint-Laureins, Zomergem, Kaprijke, Knesselare, Waarschoot en Lokeren. De informatie uit deze reacties betreft voornamelijk het doorgeven van een contactpersoon voor verdere bevraging, tenzij anders vermeld onder H2. Beschikbare informatie vanuit de gemeente conform bijlage van het CIW schrijven worden ook onder H2 vermeld.

1.2 Bevraging door het bekkensecretariaat

Aansluitend op het CIW-schrijven heeft het bekkensecretariaat contact opgenomen met alle 28 gemeentes en 15 polders en wateringen binnen het bekken van de Gentse Kanalen. Informatie aangaande de wateroverlast werd hierbij zowel telefonisch als via e-mail ingewonnen. In onderling overleg met de gemeente waarbij gepolst werd naar de omvang van de overstromingen binnen de grenzen van de gemeente, werd al dan niet beslist tot een vergadering waarbij tevens betrokken polders en wateringen en de deelbekkencoördinator voor werden uitgenodigd. Indien geen plaatsbezoek bij de gemeente door ging, werden de relevante polders en wateringen apart bevraged. Voor de Polder van Moervaart en Zuidlede vond een apart overleg plaats.

Ook in de 1^e nieuwsbrief van het bekkensecretariaat van de Gentse Kanalen van 1/12/2011 die verspreid werd naar meer dan 300 personen/instanties werd de oproep gelanceerd tot insturen van relevant beeldmateriaal.

In Tabel 1 is weergegeven hoe de bevraging voor elke gemeente gebeurde (zie ook Figuur 1 ter situering)

Gemeente	Contactpersoon	Informatie via
Aalter	bevraged door BS Brugse Polders	Plaatsbezoek op 21/01/2011
Assenede	Yvan De Letter	Plaatsbezoek op 21/01/2011
De Pinte	Mario De Wispelaere	Plaatsbezoek op 14/12/2010
Deinze	bevraged door BS Leie	Plaatsbezoek op 19/01/2011
Eeklo	bevraged door BS BPOL	
Evergem	Peter Van de Veire	Telefonisch, e-mail
Gent	Renaat Coene	Plaatsbezoek op 1/01/2011
Kaprijke	Kristof De Spiegeleire	Telefonisch
Knesselare	bevraged door BS Brugse Polders	Plaatsbezoek op 1/01/2011
Lochristi	Arthur De Block	Plaatsbezoek op 20/12/2010
Lokeren	Walter De Fré	Plaatsbezoek op 12/01/2011 op Plaatsbezoek op 12/01/2011
Lovendegem	Katrien Vanderheyden	Telefonisch
Maldegem	bevraged door BS Brugse Polders	e-mail
Merelbeke	bevraged door BS Benedenschelde	
Moerbeke	Barbara Put	Telefonisch
Nevele	Filip Vermeersch	Plaatsbezoek op 19/01/2011
Ruiselede	Kurt Sabbe	Plaatsbezoek op 18/01/2011
Sint-Gillis-Waas	bevraged door BS Benedenschelde	

Sint-Laureins	Christine Bauwens	Telefonisch, e-mail, schrijven
Sint-Niklaas	Filip Brokken	Plaatsbezoek op 12/01/2011
Stekene	Frank Lemmens	Plaatsbezoek op 25/01/2011
Tielt	Henk Pille	Plaatsbezoek op 10/01/2011
Waarschoot	Dirk Engels	Telefonisch
Waasmunster	bevraagd door BS Benedenschelde	
Wachtebeke	Lucien De Block via Danny Tack	Plaatsbezoek op 23/12/2010
Wingene	bevraagd door BS Brugse Polders	Telefonisch
Zelzate	Simon Bal	Telefonisch
Zomergem	Rik Martens	Plaatsbezoek op 19/01/2011
Zulte	bevraagd door BS Leie	Plaatsbezoek op 13/12/2010 E-mail met bijlage gericht aan CIW- secretariaat

Tabel 1: Bevraging van gemeentes

Naam polder / watering	Informatie via
Watering Burggravenstroom	Plaatsbezoek op 26/01
Wagemakersstroom	Uitgenodigd bij plaatsbezoek aan Zomergem 19/01
Isabellapolder	Uitgenodigd bij plaatsbezoek aan Assenede 21/01
Moervaart en Zuidlede	Plaatsbezoek op 26/01
Watering Oude Kale en Meirebeek	Via telefoon/e-mail
Watering Zomergem/Lovendegem	Uitgenodigd bij plaatsbezoek aan Zomergem 19/01
Generale Vrije Polders	Via e-mail (Eric Dessomviele)
Polder Sinaai-Daknam	Via overleg met stad Sint-Niklaas
Polder Van Moerbeke	Uitgenodigd via telefoon op overleg Stekene
Slependammepolders	via e-mail (Romain De Zutter)
Zwarte Sluispolder	Uitgenodigd bij plaatsbezoek aan Assenede 21/01
Watering De Assels	
Polder Schelde en Durme	Uitgenodigd bij plaatsbezoek aan Lokeren 12/01
Polder Van Belham	Uitgenodigd bij plaatsbezoek aan Lokeren 12/01
Polder Durme Noord-West	Uitgenodigd bij plaatsbezoek aan Lokeren 12/01

Tabel 2: Bevraging van polders en Wateringen instanties (zie ook Figuur 2 ter situering)

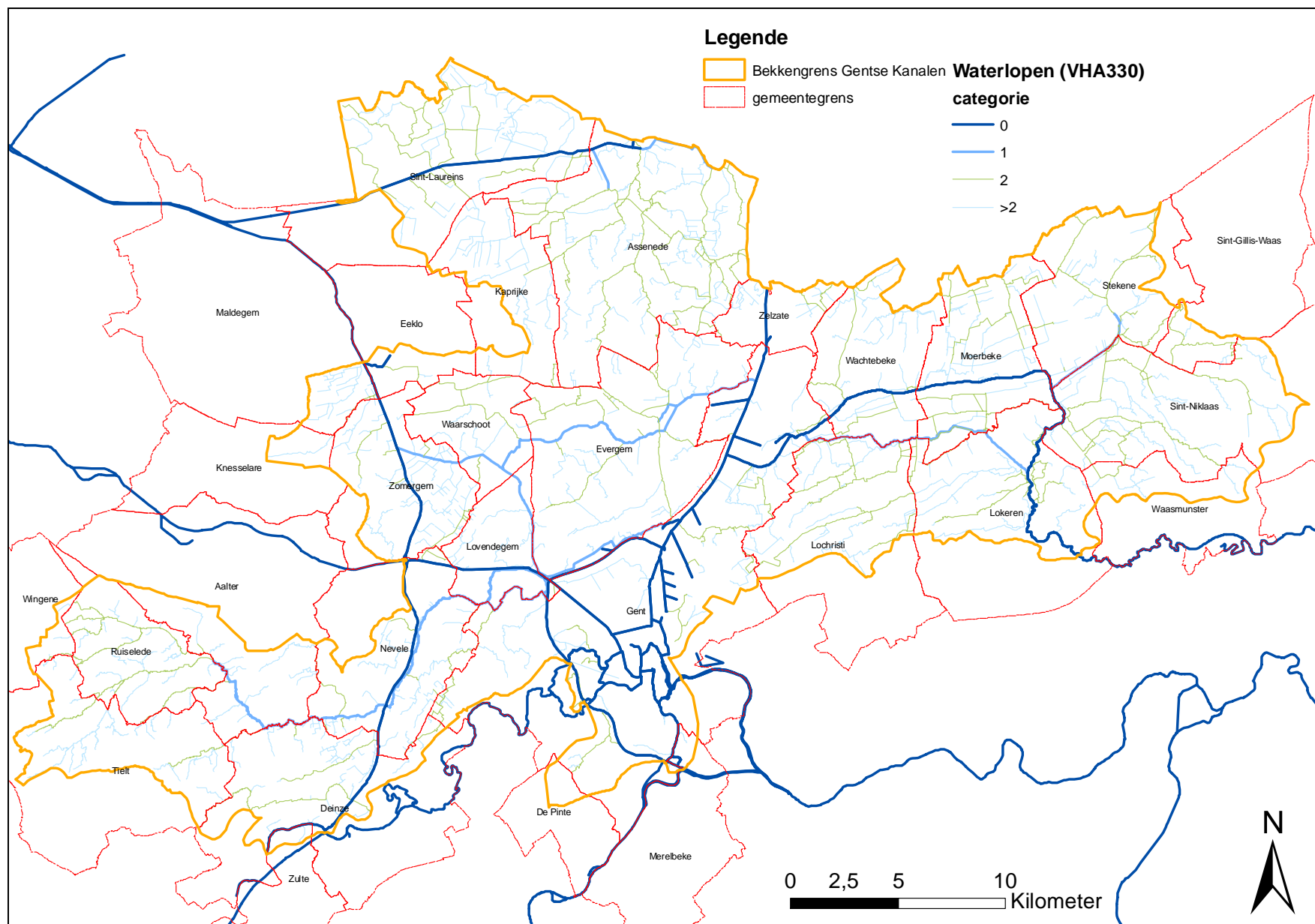
1.3 Bespreking ABO 30/11/2010

Op 30/11/2010 vond het ambtelijk bekkenoverleg van de Gentse Kanalen plaats. Eén van de agendapunten hield een bespreking in van de wateroverlast van midden november. Het doel van dit agendapunt was voornamelijk het uitwisselen van ervaringen en aandachtspunten door de leden van het ABO van de Gentse Kanalen.

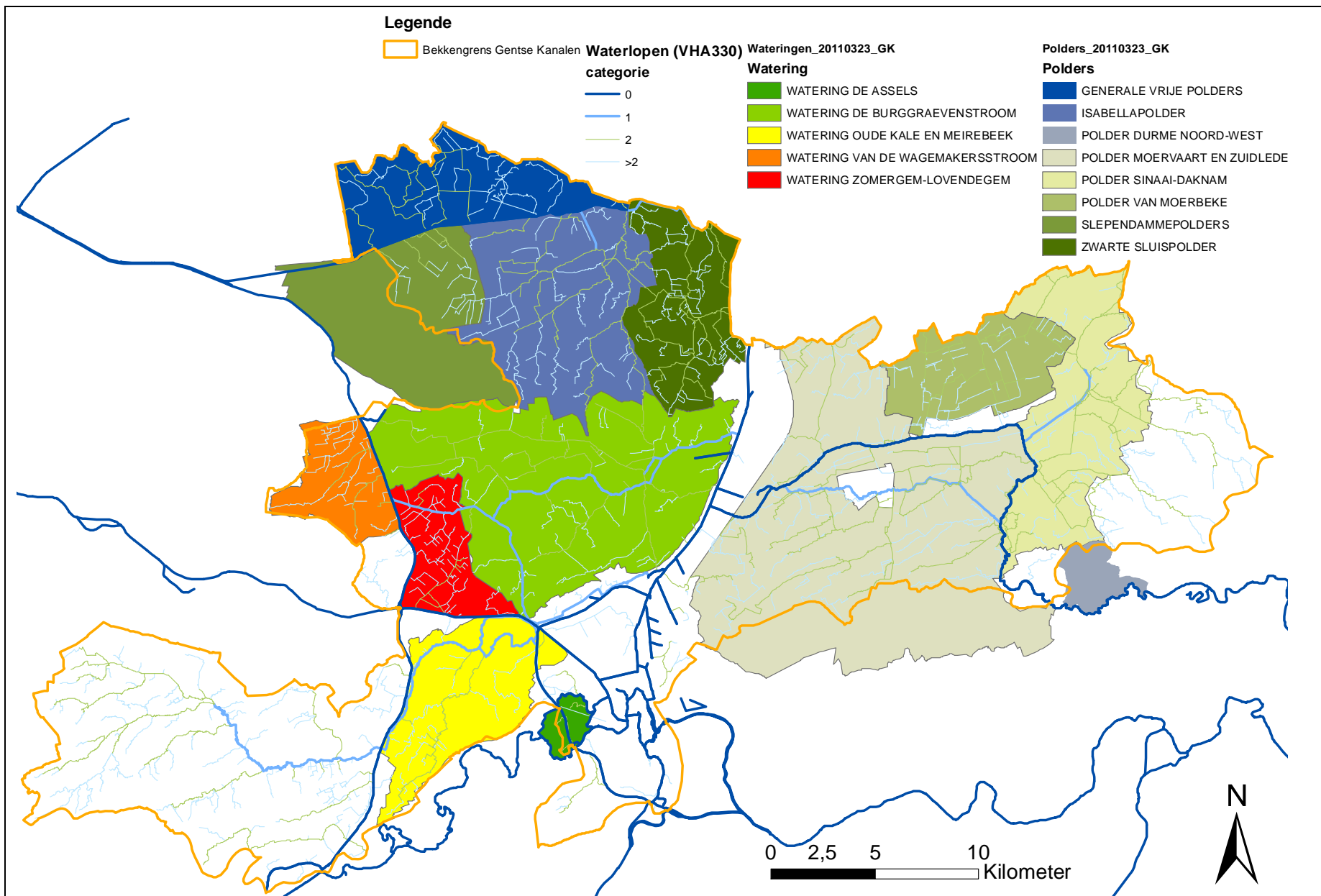
1.4 Overstromingscontouren obv. helikopterbeelden

Het Waterbouwkundig Laboratorium (WL) heeft in samenwerking met het AGIV een contract opgesteld met een helikoptermaatschappij om, in geval van overstromingen in Vlaanderen, binnen de 12 uren de lucht in te gaan voor het maken van digitale luchtopnames van de overstromingen vanuit waterlopen.

De overstromingsvluchten op 14 en 15 november 2010 zijn uitgevoerd in het Boven-Scheldedekken (o.a. Maarkebeek en Zwalmbeek), het Denderbekken (o.a. Dender, Mark, Molenbeek, Ter Erpenbeek, Bellebeek en Vondelbeek), het Dijlebekken (o.a. kanaal Brussel – Charleroi, Zenne en Zuunbeek), het Leiebekken en het bekken Gentse kanalen (Ringvaart, Moervaart en Durme).

Figuur 1: Gemeentes binnen het bekken van de Gentse Kanalen

Figuur 2: Ambtsgebieden van Polders en Wateringen binnen het bekken van de Gentse Kanalen

2 Informatie per gemeente

In onderstaand overzicht wordt een opsomming gemaakt van de informatie die verkregen werd vanuit de gemeentes, en polders en wateringen indien aanwezig op het overleg met de gemeente.

2.1 Aalter

De bevraging van gemeente Aalter is door het bekkensecretariaat van de Brugse Polders uitgevoerd.

Informatie: mail d.d. 16/11/2010

1. Volgende interventie werd preventief door onze onderaannemer uitgevoerd:
 - Steenweg op Deinze ter hoogte van Bosheide.
2. Wateroverlast in 1 woning: Stekelbeekstraat 6A – Baangrachten en verbindingsgracht naar de Stekelbeekloop waren geruimd. Echter het water van de overzijde van de weg kwam in onze grachten terecht die het water niet kon slikken. Stekelbeekstraat 6A is wel de laagst gelegen woning in die buurt.
3. Volgens burgemeester geen interventies van de brandweer behalve uitdelen van zandzakjes als preventieve maatregel. Interventie lijst van de brandweer opgevraagd.
4. Kritische punten:
 - Poekebeek
 - Ellemieke
 - Kraenepoelloop
 - Hollebeek vanaf de Weststraat

Informatie: mail d.d. 19/11/2010

Op verschillende plaatsen werden zandzakjes gelegd op vraag van bewoners.

Op enkele plaatsen werden doorsteken van duikers vrijgemaakt wegens ophoping van bladeren.

Enkel in de Eksterstraat Bellem, en Zuttershoek moest de weg worden afgezet wegens wateroverlast: zie ook opmerking vorige mail re:Stekelbeekstraat. Steenweg op Deinze werd ook een doorsteek vrijgemaakt, maar hier ook terug voordat het water schade kon aanbrengen: zie ook opmerkingen vorige mail re: Steenweg op Deinze

In Poeke werden eveneens op een paar locaties zandzakjes geleverd omdat we wisten van enkele jaren geleden dat daar een kritiek punt was.

Echte schade gevallen zijn er dus niet geweest in onze Gemeente.

Bezoek gemeente d.d. 21/01/2010

Aanwezig: Inge Goemare – dienst wonen en werken / Steven De Vriendt – ICT / Patrick Hoste – waarnemend burgemeester

Gemeente Aalter houdt een inventaris bij van de grachten in het AquaGis systeem. Koppeling met het rioleringsnetwerk is nog niet geïmplementeerd. In het systeem wordt ook het onderhoud van de grachten bijgehouden alsook een waarschuwingssysteem wanneer deze moeten worden onderhouden.

Er worden 3 bijkomende ROG vlekken ingetekend:

- Stekelbeekloop /
- Veldstraat op de bovenloop van de Ketelbeek, ten Zuiden van de E40 / Onder Buntelaere (Knesselare) komen landerijen blank: de ingetekende contouren zijn approximatief. Het is belangrijk dat dit gebied niet te snel ontwatert daar men anders stroomafwaarts problemen heeft in Aalter Brug

De ROG contouren langsheen de Poekebeek mogen behouden blijven

De grote overstromingscontour op de grens met Knesselare t.h.v. Woestijne zou opgelost zijn. In Woestijne komt een bedrijventerrein met buffercapaciteit. Zie RUP. N.v.d.r. De gemeente Knesselare duidt 3 bijkomende contouren aan ten noorden van Woestijne.

In Zomergem, ten noorden van de Bellemstraat, zijn er tal van overstromingscontouren ingetekend. Mocht Zomergem in de toekomst werk maken van het oplossen van de overstromingsproblematiek dan riskeert men een stroomafwaartse afwenteling richting Aalter (o.a. Stekelbeekstraat en omgeving).

2.2 Assenede

Datum bezoek: 21/01/2011

Aanwezig: Ruben Rommens (bs GK), Bart De heyder (bs GK), Marc De Smet (Zwarte Sluispolder), Noël Neyt (Isabellapolder), Alex Meulebroeck (Schepen van openbare werken, Assenede), Yvan De Letter (Technische dienst, Assenede), Romain De Coninck (Burgemeester van Assenede)

Als grootste oorzaak van de voorbije wateroverlast wordt het onvoldoende onderhoud van het grachten/waterlopenstelsel in het buitengebied aangehaald. Het knelpunt hierbij is het moeilijk kunnen ruimen van de waterloop door aanwezige vruchten op de aanpalende akkerlanden (5m-zone).

De aanwezige vertegenwoordigers van de polders vermelden dat preventief en systematisch onderhoud van het waterlopenstelsel essentieel is om wateroverlast te vermijden en bevestigen de problematiek van de 5m-zone. Om een voldoende onderhoud van de belangrijkste waterlopen in het ambtsgebied van zowel de Zwarte Sluispolder als de Isabellapolder te kunnen garanderen hanteren de beide polderbesturen de visie om voor deze waterlopen een oeverstrook langsheen de belangrijkste waterloop te onteigenen. Op deze manier kan het polderbestuur ten allen tijde, de nodige onderhoudswerken aan de waterloop garanderen. Voor deze "slagaders" van het waterlopenstelsel staat een onderhoud van de waterloop voorop met 2 maai/reitbeurten per jaar, 1 maal in de winter en 1 maal in de zomer.

Gemeente Assenede bevestigt dat preventief onderhoud van het waterlopenstelsel belangrijk is, de gevolgde strategie om gesubsidieerd 5m-zones langs de hoofdaders van het waterlopenstelsel te verwerven, dient verder gevolgd te worden.

Het bekkensecretariaat meldt dat WenZ, lokale slibruiming plant van het Leopoldkanaal. Waar waterlopen uitmonden in het Leopoldkanaal bevinden er zich op sommige locaties slibophoping die belemmerend kunnen werken voor waterafvoer. Deze lokale slibproppen zullen worden weggehaald.

Gemeente Assenede meldt dat enkele woonwijken gevoelig zijn voor overstromingen bij defecten aan pompstations op het rioleringsstelsel. Het gaat om de wijk Grote Tiendeweg (Bassevelde), Oostmolenstraat (Boekhoute) en Rode Kruisstraat (Oosteeklo). Deze wijken kenden geen noemenswaardige problemen in het weekend van 13 november.

Verder zou ook een pompstation op het Leopoldkanaal die loost in het Afleidingskanaal van de Leie, de waterafvoer van het Leopoldkanaal kunnen verbeteren.

De Zwarte Sluispolder en Isabellapolder hebben vraag naar betere afspraken rond het beheer van poldergrens overschrijdende stuwen en hiermee samenhangend de opmaak van peilafspraken. De polderbesturen stellen voor dat het bekkensecretariaat/bekkenbestuur hier faciliterend in zou kunnen werken.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011: Er zijn verkennende gesprekken lopende over een mogelijke fusie van de polders in Kreckenland.

De Zwarte Sluispolder haalt aan dat een nieuw politiereglement waarbij meer politionele bevoegdheden aan de waterbeheerder zouden worden toebedeeld een belangrijk hulpmiddel zou kunnen zijn voor de waterbeheerder. Het is een vaststelling dat politie in de meeste gevallen niet optreedt tegen overtredingen van bv. het innemen van de gracht door aangelanden.

Gemeente Assenede haalt aan dat de ligging van grachten niet goed gekend is en pleit voor een digitalisatie en gebruiksvriendelijke ontsluiting van de atlas der onbevaarbare waterlopen.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011: alle kaarten van de atlas zijn digitaal ontsloten en opvraagbaar via www.gisoost.be

2.3 De Pinte

De Pinte is slechts voor een klein gedeelte gelegen in het bekken van de Gentse Kanalen, de weergegeven informatie heeft vooral betrekking tot het bekken van de Leie.

Datum bezoek: 12/12/2010

Aanwezig: Ruben Rommens (BS GK), Dries Gysels (BS BoS), Mario De Wispelaere (grondzaken, Deinze), Frans Naessens (schepen van openbare werken, De Pinte)

1. Bommelstraat: Straat onder water, maar geen huizen bedreigd (m.u.v. 1 laaggelegen huis?)=> nieuwe gracht gepland tot aan de Hagelandplas, zal lopen langs de E17. Dit zal de problemen bij Hagelandplas wel vergroten
2. Hagelandplas: overstroomd, tot aan de huizen, is goede buffer, kan/zal later ingericht worden als bufferbekken door de provincie, maar daarvoor moet Duivelsbeek eerst gesaneerd worden, gemeente Nazareth plant dit wsl volgende legislatuur
3. Duivebeek (waterloop nr. 7.13) was nog niet geruimd, door de maïsoogst
4. Oplossing: bufferen in parkbos?
5. Oplossing: pompemaal op Rosdambeek

2.4 Deinze

*De bevraging van gemeente Deinze is door het bekkensecretariaat van de Leie uitgevoerd, **de aangehaalde problemen zijn gelegen in gelegen in het bekken van de Leie.***

Vooraf provinciale waterlopen gaven wateroverlast, enkele knelpunten werden ingetekend.

2.5 Eeklo

De bevraging van stad Eeklo is door het bekkensecretariaat van de Brugse Polders uitgevoerd.

Geen reactie ontvangen

2.6 Evergem

Info: telefoon Peter van de Veire 04/01/2011

Ondanks het blijkbaar zeer hoge peilen op het kanaal gent Terneuzen is Evergem zeer goed gespaard gebleven van wateroverlast.

Bij "enkele" woningen zou het nipt geweest zijn en er zou op enkele straten water gestaan hebben (oa Karperstraat), dit zou vooral te wijten aan lokale problemen. Er zou water gestaan hebben in 1 particuliere tuin, mogelijks enkele percelen landbouwgrond met stagnerend water. In grote lijnen heeft het watersysteem goed gefunctioneerd., geen structurele problemen doch lokale knelpunten (bv. verstopping duiker, niet geruimde gracht of dergelijke).

Info: e-mail Peter van de Veire 05/01/2011

1. Vooraf moeten we eigenlijk stellen dat er niet echt overlast is geweest. Er was op veel plaatsen niet veel reserve meer, maar slechts zeer sporadisch stond er water op straat of in een tuin. Geen enkele woning heeft wateroverlast gehad, voor zover wij weten.
2. In de Biezenstraat is de weg zeer plaatselijk onder water gekomen. Dit was te wijten aan een verstopte doorsteek een eindje stroomafwaarts in een waterloop. De aanpak van dit probleem was al bezig.
3. In de Eeklostraat ten noorden van Stuivenbergstraat is een weide onder water gekomen.
4. In de Maagdekensstraat kwam er water op de straat tegenover de Vlierboomstraat. Dit is op het moment zelf opgelost door een verstopte duiker vrij te maken.
5. In de Slotgrachtstraat kwam een laag gelegen tuin onder water (hoge grondwaterstand)
6. In de Spiedemstraat kwam een laag gelegen tuin onder water (hoge grondwaterstand)

2.7 Gent

Datum bezoek: 10/01/2010

Aanwezig: Ruben Rommens, Bart De heyder (BS GK), Dirk De Baets, Renaat Coene (stad Gent), Polder Moervaart en Zuidlede

De wateroverlast problemen in Gent zijn beperkt gebleven.

Volgende punten worden aangehaald:

- Zowel de Stad Gent als de Polder van Moervaart en Zuidlede geven aan onvoldoende zicht te hebben op de sturing van het watersysteem op hoger niveau, ten tijde van piekdebieten. Er is nood aan betere inzichten en communicatie hieromtrent zodat lokale overheden de gepaste maatregelen kunnen nemen.
- De neerslagwolk in het bewuste weekend zou grotendeels onder Gent gepasseerd zijn. Oostakker bv. heeft relatief weinig neerslag gekend 15mm.
- De intekening van de overstromingscontouren obv de helikopterbeelden geven een goed beeld van de overstroomde gebieden.
- Meersengebied langsheen de Leie te Drongen stond blank.
- Meersengebied van de Bourgoyen stond blank.
- Meersengebied langsheen de tijarm in Merelbeke stond blank van de Bourgoyen, langsheen de Leie te Drongen.
- Op voetbalvelden bij de Hoogoeverstraat in de Merelbeekse Scheldemeersen stond een tijdlang water.
- Polder van Moervaart en Zuidlede geeft aan dat thv Mendonk 2 extra pompen werden geplaatst om water over te pompen in de Zuidlede. Doch ditzelfde water zou stroomafwaarts via overtopping van de Moervaart en het achterliggend bekenstelsel opnieuw terecht komen bij deze pompgemalen, waardoor telkens opnieuw hetzelfde water werd weggepompt.
- TMVW: Op globaal niveau deden zich hoge waterstanden voor in de perceelsgrachten of andere lokale waterlopen met in sommige gevallen ook lokale wateroverlast (bvb tgv niet geruimde gracht) evenals andere lokale problemen (zoals bvb verstopte kolken) die zich manifesteren bij hoge waterstanden en hoge neerslagintensiteiten. Onder andere in de Kaprijkestraat, Putstraat, Krekelstraat, Keuzekouter en op het kruispunt van de Beekstraat-Amandestraat –Casier de Ter Bekenlaan was er lokale hinder.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011:

- *De afwatering van de Scheidbeek is problematiek omdat de bodem van duiker bij het lozingspunt van de beek in de Ringvaart op 5.70 m is gelegen terwijl het normaal peil van de Ringvaart 5.60 m bedraagt. De beek kan m.a.w. niet vlot afwateren. Een oplossing voor dit probleem is niet onmiddellijk voor handen.*
- *Er bleken bij de wateroverlast in aug-sept 2010 problemen te zijn geweest in het centrum van Oostakker ter hoogte van rioleringen te wijten aan de beperkte afvoercapaciteit van de waterloop nr. 1.335 (2de cat in beheer bij de Polder Moervaart en Zuidlede). De ruiming van deze waterloop werd voorzien.*

2.8 Kaprijke

Info via e-mail op 22/12/2010

Wij kunnen meegeven dat er bij ons geen schadedossiers zijn aangaande de wateroverlast in november. Wij hebben enkel meldingen gekregen van landbouwschade (schade aan gewassen).

Info via telefoongesprek met Kristof De Spiegeleire (05/01) (gemeente Kaprijke)..

Er zijn geen straten of huizen onder water gekomen. Ook wateroverlast op velden en weiland is beperkt. Er zou sprake zijn van een 8-tal schadedossiers van landbouwers doch hierbij is het niet steeds duidelijk wat de oorzaak is van de schade aan landbouwgewassen. (bv. is de schade veroorzaakt door vroege vorst, waterverzadigde bodem of door wateroverlast). De schadegevallen zouden ook niet direct in relatie staan tot een waterloop.

In de maand augustus (15&16) zouden er een 19 tal schadedossiers zijn ingediend. Ook de dorpskern van Kaprijke zou met wateroverlast te kampen gehad hebben doch dit zou veroorzaakt zijn door een lokaal rioleringsprobleem (wordt opgelost). Verdere info dient best bij de polder bekomen te worden.

2.9 Knesselare

De bevraging van gemeente Aalter is door het bekkensecretariaat van de Brugse Polders uitgevoerd.

Info mails d.d. 16/11/2010 en 19/01/2011

Uit het brandweerverslag blijkt dat de brandweer op volgende plaatsen is tussengekomen:

1. op 12/11/2010: Urselseweg 150, Drukkerij Verstraete: leveren van 25 zandzakken
2. Molenstraat 19c: leveren 8 zandzakken
3. Op 13/11/2010: Hoeksken 11b: leveren 20 zandzakken

De pijnpunten in onze gemeente zijn al langer bekend en manifesteerden zich ook nu weer.

1. Eerste is de Driesbeek, die vrijdag al uit haar oevers is getreden in de Varenstraat tussen Hoeksken en Heistraat, en later ook in de Vrekemstraat tussen zelfde straten.
2. Tweede is de Hollebeek in de Buntelare, daar waar die buis diameter 1000 onder de weg is geplaatst. De Buntelare stond ter plaatse onder water.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011:

De geplaatste buis is zeer laag aangelegd waardoor onder normale omstandigheden de sectie reeds voor de helft gevuld is. De afwatering is niet ideaal. Een rechthoekige koker was hier een betere optie geweest.

3. Derde locatie is de Grote Kapellestraat, waar op het einde van de straat door het verdampen van de langsgrachten het water niet meer weg kan langs de normale weg, en halverwege de Woestijnebeek onder de straat door moet via een oude duiker diam 400 waardoor bij vervloedig regen het water stuwt en over de straat loopt. De beek zelf is vorig jaar geruimd waardoor de stroom verbeterd is. Op het einde tegen de N44 passeert ze een kmo bedrijf, waar de oever terug aan het verzakken is. Dit kan wel voor vertraging zorgen, evenals de duiker onder de N44.
4. Opvallend genoeg geen problemen op de Driesbeek ter hoogte van de Urselseweg-Westvoorde, en in Urseldorp, en de nieuwe gekalibreerde beek in Vrekem. Blijkbaar kan deze beek wel overvloedige, maar gespreide neerslag aan.
5. Ik kreeg geen melding van onder water gekomen woningen, hoewel er toch heel wat kelders onder zullen gestaan hebben. Ik vrees dat er ook een aantal aalputten vol gelopen zijn.

Bezoek gemeente d.d. 18/01/2010

Aanwezig: Lieven de Clercq – grondgebiedzaken / Harold Coens – provincie Oost-Vlaanderen

- Alle bestaande ROG contouren worden herbevestigd – met uitzondering van de ROG die centraal in Knesselare ligt. Deze zou, ten gevolge van rioleringswerken, zijn opgelost.
- 7 extra overstroomde zones worden ingetekend
- Ook 12 niet overstroomde, doch kritische zones worden ingetekend.

2.10 Lochristi

Aanwezig: Ruben Rommens, Bart De heyder (BS GK), Arthur De Block, Wouter Philips, Jean-Pierre Raman (gemeente Lochristi)

In een eerste deel van de vergadering worden de belangrijkste bevindingen van de gemeente Lochristi overlopen. Voor een beschrijving van de gebeurtenissen, vaststellingen en oorzaken van de overstromingsevent wordt verwezen naar het verslag van gemeente Lochristi naar aanleiding van de wateroverlast in midden november die tijdens de vergadering wordt overgemaakt aan het bekkensecretariaat.

Locatie van overstromingen op grondgebied Lochristi:

1. De meest uitgestrekte gebieden die onder water zijn gekomen situeren zich langsheen de Zuidlede waar uitgestrekte zones akkerland, weiland en natuurgebied overstroomd zijn. Op heel wat plaatsen stonden de waterlopen sterk gezwollen.
2. Volgende woningen hebben water in de woning binnengekregen: Magretstraat nr 50, Brugstraat nr 31, Dam nr 98
3. Bij een groter aantal woningen is er geen water in de woning gedrongen doch was de situatie kritisch. Dit was onder meer het geval voor: Eikstraat nr 20, Dorp-Oost nr 162, Dendermondsesteenweg nr 1, Oude Rivierstraat nr 2, Kapiteinstraat nr 20, Berkenstraat nr 31, Eikstraat nr 14 en de Loboslaan.
4. Lokaal kwamen enkele straten blank te staan. Dit was onder meer het geval voor de Brugstraat, Raveschoot, Hanselaarstraat, Cootveld, Vijfweegse, Rivierstraat, Magretstraat, Zijstraat, Loboslaan, Sint-Elooistraat, Hoekstraat, Leemstraat, Dijkgracht, Molenstraat, Kapiteinstraat, Gelei, Nerenhoek en 't Jongestraat.

Oorzaken

Naast wateroverlast ten gevolge van lokale knelpunten geeft gemeente Lochristi de volgende punten aan als grootste oorzaken van de wateroverlast:

- o Overtopping van de Zuidlede ten gevolge van de hoge peilen op het kanaal Gent-Terneuzen en de Zuidlede door zonevreemd water en de ontoereikende staat van de dijken langsheen de Zuidlede/Moervaart
- o De ontoereikende pompcapaciteit van de pomp gemalen op de Zuidlede.

Het tweede deel van de vergadering focust op de kartering van de overstroomde gebieden in de periode van 12-13-14-15 november. De intekening van de overstroomde gebieden gebeurde tijdens het overleg op een analoge kaart, nadien werden de ingetekende contouren gedigitaliseerd via een webtoepassing.

Andere opmerkingen en aandachtspunten

Volgende extra aandachtspunten worden niet weergegeven in het verslag van de vergadering met gemeente Lochristi

1. Gebruik van noodpompen
 - a. Op vraag van gemeente Lochristi plaatste de Polder van Moervaart & Zuidlede bovenop de bestaande pompcapaciteit van het pompstation Lange Kromme (2400 m³/h) preventief extra water uit het Zaffelaars Vaardeken over te pompen in de Zuidlede. De polder plaatste hiertoe 2 extra pompen: één van 1800 m³/h thv de Lange Kromme op Zaffelaars Vaardeken (pomp op tractor) en één kleinere pomp thv Stenen Brug (naar schatting 400 m³/h).
 - b. In de Kanuniek Triestlaan wordt water overgepompt vanuit de DWA-riolering naar het Zaffelaars Vaardeken, om zo de druk weg te nemen waardoor het water uit het gehele centrum van Zaffelare kan worden geëvacueerd
2. Belang van goed onderhouden waterlopen
 - a. Water in de buurt van de E17 moet allemaal gravitair aflopen via de polder van Belham. Hier wordt vastgesteld dat het waterpeil in de omgeving zelfs enkele dagen nadien nog steeds niet of nauwelijks zakt in vergelijking met de rest van Lochristi. Mogelijks is het niet tijdig onderhouden van bepaalde delen van de waterlopen hier de oorzaak van. Dit wordt nader onderzocht.
 - b. In de buurt van de Magretstraat loopt het water (niet in poldergebied) via de Mostbeek naar de Dendermondse Steenweg naar het Grondgebied van Destelbergen. De Mostbeek is op grondgebied Lochristi volledig geruimd, op Destelbergen is dit niet het geval. Reeds op woensdag 10 november werd met de gemeente Destelbergen contract opgenomen om ook hun deel van de waterloop te onderhouden, doch zonder gevolg.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011:

De Mostbeek is vanaf de gemeentegrens van Lochristi met Destelbergen een waterloop van 2de categorie. Het deel van deze waterloop tussen de Dendermondse Steenweg en de E17 is enkele jaren geleden geruimd. Verder stroomafwaarts loopt de beek door natuurgebied. Hogere waterpeilen zijn daar wenselijk. Voor zover ons bekend, werden geen woningen bedreigd.

3. Vaststellingen Zuidlede
 - a. De peilen afgelezen op het HIC (www.waterstanden.be) meetpunt op de Moervaart noteren ongeveer 5 cm minder dan de peillat aangebracht thv de Lange Kromme. Bij alle afleespunten van het HIC, moet dus 5 cm bijgeteld worden voor het niveau van de Zuidlede.
 - b. De Zuidlede treedt buiten haar oevers van zodra het waterpeil van 5,05 m TAW bereikt wordt. Dit moet dus ook het geval geweest zijn de nacht van zondag op maandag in de zone tussen de Wilde Speele en de Lange Kromme

4. Vaststellingen Sluis Evergem / Sluis Terneuzen
 - a. Bij momenten van overlopen van de Zuidlede wordt vastgesteld dat de sluis in Evergem maximaal wordt opgedraaid, terwijl in Terneuzen de Sluizen gesloten zijn. Dit "zonevreemde" water is dus de oorzaak van het buiten de oevers treden van de Zuidlede
 - b. De sluis in Terneuzen wordt telkens opgezet tussen 00u00 en 6u00 en tussen 12u00 en 18u00 waarbij gedurende slechts 2 uren maximaal debiet wordt geloosd (300m³/sec).
 - c. Merkwaardige vaststelling is dat de nacht van maandag 15/11 op dinsdag 16/11 de sluis in Evergem nog steeds aanzienlijke hoeveelheden zonevreemd water doorliet terwijl het niveau van de Ringvaart op een aanvaardbaar peil stond en er ook op het Schipdonkkanaal een aanvaardbaar peil waar te nemen was. Hier heeft men op een risicovolle manier "gespeeld" met Zaffelare daar op dat moment het peil van 5,09 opnieuw werd bereikt en de Zuidlede opnieuw overliep, zonder dat men hiervan op de hoogte was. Dit risico was niet nodig omdat het water van de Ringvaart op een normale manier kon worden geloosd en niet in het Kanaal Gent-Terneuzen. Ook op dinsdag 16/11 rond 10u00 werden opnieuw zeer grote hoeveelheden water geloosd tot 180m³/s waardoor het waterpeil in de Zuidlede opnieuw boven de 4,90 m TAW kwam te staan en dit terwijl er voldoende debieten konden afvloeien via de normale kanalen.
5. Een landbouwer van de polder van Moervaart en Zuidlede plaatste een dam op een waterloop om eigen landerijen te beschermen, doch met als gevolg dat aanpalende landerijen extra risico liepen
6. De provinciale crisiscel meldde Moerbeke en Wachetebeke dat water op de Moervaart en Zuidlede water ging stijgen doch niet aan gemeente Lochristi.

2.11 Lokeren

Aanwezig: Ruben Rommens, Bart De heyder (BS GK), Luc Van de Vyver (Brandweer Lokeren), Luc Claes (technische dienst Lokeren), Walter De Fré (stad Lokeren), Geert Aerens (stad Lokeren), Polder Moervaart en Zuidlede

De belangrijkste overstromde gebieden worden punt per punt overlopen en gedigitaliseerd via een internettool.. De meest uitgestrekte overstroming deed zich voor in het Molsbroek, op verschillende andere plaatsen stonden akker en weiland blank. Op enkele plaatsen stond water op het wegdek door overstroming vanuit aanpalende grachten of beken, desalniettemin stond het waterpeil in de meeste andere grachten bijna even hoog als het wegdek. Er wordt aangehaald dat er waarschijnlijk heel wat andere akkers en weilanden overstromd zijn/blank stonden, doch daar men hier geen weet van heeft. Volgende specifieke punten worden aangehaald:

Overstroming van het Molsbroek

Ten oosten van de Dam op de Durme, over een lengte van een paar 100 meter stroomde water vanuit de Tijdurme over de langsdijk in het Molsbroek. De overstroming van het Molsbroek werd veroorzaakt door overtopping van de Tijdurme (cat 0, in beheer bij WenZ, afdeling Zeeschelde), waar de. Door het toeslibben van de Durme is de afvoercapaciteit van deze rivier sterk verminderd en treedt een flessenhalseffect op in Zele en Lokeren, met uitzonderlijk hoge waterstanden tot gevolg ter hoogte van het pompstation aan Zele-Hoek en aan het Molsbroek.

Ter hoogte van de overstromde langsdijk aan het Molsbroek wordt water vanuit de Ledebeek (1e categorie, in beheer van VMM) overgepompt in de Tijdurme. Er kan dan ook verondersteld worden

dat water vanuit de Ledebek werd gestockeerd in het Molsbroek. De overtopping vindt plaats op zaterdag 13/11/2010 vanaf 12:00. Aanvankelijk plaatste de brandweer van Lokeren bijkomend zandzakjes op de dijk, in een poging om het water niet in het Molsbroek te laten stromen, doch later werd beslist om gecontroleerd het water in het Molsbroek te laten stromen. Het overtoppend water zorgde op enkele plaatsen op de dijk voor afkalvingen, schade. De KWS afdeklaag op de dijk zorgde voor een enigszins stabiliserend effect.

Aansluitend op deze gebeurtenis vond op 21/12 een vergadering plaats tussen stad Lokeren, Zele, Hamme, Waasmunster, WenZ, afdeling Zeeschelde, en Provincie Oost-Vlaanderen. Het verslag van deze vergadering werd aansluitend op de vergadering met Lokeren nagestuurd per e-mail aan het bekkensecretariaat. Hierin wordt volgend plan van aanpak door WenZ afgesproken ivm veiligheid overstromingen en natuurontwikkeling:

- W&Z beaamt dat het Molsbroek als gecontroleerd overstromingsgebied blijft behouden. Hiertoe zullen kokers in de dijk worden gestoken die toelaten om bij overstromingsgevaar rivierwater in het Molsbroek te lozen, zodat dit als bijkomende buffer kan functioneren.
- In Lokeren wordt een bijkomend pompstation gebouwd waardoor water vanuit de Moervaart in de Durme kan geloosd worden en het waterpeil van de Moervaart kan worden gecontroleerd. Tevens kan op deze manier voldoende bovendebiet gegarandeerd worden voor de Durme, wat op lange termijn de verzanding kan tegen gaan (budgetten te voorzien in 2012).
- Vegetatie in de bedding van de Durme zal worden verwijderd (voorjaar 2011).
- Door middel van baggerwerken zal de afwateringsgeul hersteld worden tot een breedte van 7 à 8 m (voorjaar 2011).
- Verhoging van de Durmedijken tot Sigma-hoogte.

Ontoereikende toestand dijklichaam Moervaart thv Pontweg

Stad Lokeren haalt de zeer slechte toestand aan van de dijken langs weerszijden van de Moervaart tussen de Pontweg en het pompstation van de polder van Moervaart en Zuidlede thv Daknamstraat/Daknam-dorp. Thv de Pontweg gebeurde er vermoedelijk een overtopping van de Moervaart op linkeroever over een afstand van een 200 tal meter, hier werden ook zandzakjes geplaatst op dijk.

De slechte toestand van de dijk, betekent mogelijk overstromingsgevaar voor Daknamdorp door doorsijpeling en overtopping van het dijklichaam.

Ontoereikende toestand dijklichaam Zuidlede en nood tot hernieuwing/verzwaring van de pompstations op de Zuidlede

Stad Lokeren haalt de slechte toestand aan van de dijken van de Zuidlede te Eksaarde net over de grens van Lokeren op grondgebied Moerbeke (kant Eksaarde). Er zijn gaten in het dijklichaam (vermoedelijk tgv ratten en/of konijnen) en bij hoge waterstand borrelt water op achter de dijken.

Er is gevaar dat de dijk doorbreekt bij hoge waterstand.

De polder van Moervaart en Zuidlede haalt de nood aan van hernieuwing en verzwaring van de pompstations op de Zuidlede. Volgens VMM zou dit enkel mogelijk zijn als tegelijk ook de dijken van de Zuidlede verhoogd worden.

Hierover vond op 10/01/2011 een overleg plaats tussen VMM, gemeente Moerbeke en stad Lokeren. Het verslag van deze vergadering werd aansluitend op het overleg met Lokeren nagestuurd per e-mail aan het bekkensecretariaat.

Overstroming Ledekanaal, Smeierstraat

De Beerbakbeek (O1036bis) trad op zaterdag 13/11 buiten haar oevers ter hoogte van de Smeierstraat, langs weerszijden van de waterloop. Dit bleef zo enkele dagen. Waar de waterloop de Smeierstraat kruist stond er ongeveer een 20 tal cm water op het wegdek.

De tussenliggende zone tussen de Beerbakbeek (O1036bis) en de Everslaarsstraat was erg zompig met hier en daar grotere waterplassen. De woning in de Everslaarsstraat nr 139 heeft een 5 tal cm water in de woning gehad. Als mogelijk oorzaak van deze overstroming wordt de inkokering van de Beerbakbeek (O1036bis) verder stroomafwaarts aangehaald.

Ondersteuning brandweer

De brandweer van Lokeren vermeldt de zeer zware belasting van het brandweercorps tijdens dergelijke crisis-situaties. Zo wordt aangehaald dat bepaalde mensen 12 a 13h aan één stuk bezig waren om zandzakjes te vullen. Tijdens dergelijke piekmomenten wordt een gebrek aan mankracht en materiaal als problematisch ervaren. Ter ondersteuning van deze beperkingen zou de hogere overheid op strategische plaatsten punten kunnen voorzien in geautomatiseerd zandzakjes.

Nood aan uitbreiding peilmeetnet op de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen

Tijdens het weekend van 13 november stond de brandweer van Lokeren in contact met WenZ, afdeling Bovenschelde, om telefonisch het peil door te geven van de Moervaart te Lokeren. Op deze manier had WenZ, afdeling Bovenschelde een accuraat zicht op het peil in Lokeren en kon via de stuw te Evergem, het doorgestuurd debiet vanuit de Ringvaart naar het pand van het kanaal Gent-Terneuzen-Moervaart-Zuidlede geregeld worden om Lokeren van wateroverlast te besparen.

Alhoewel deze arbeidsintensieve manier van peilen doorgeven gewerkt heeft wordt de noodzaak aangehaald tot uitbreiding van een automatisch peilmeetnet van zowel bevaarbare als onbevaarbare waterlopen. Op deze manier kan ten allen tijde makkelijk zicht verkregen worden op de heersende peilen in de waterlopen ter ondersteuning van de preferentiële sturing van kunstwerken.

Andere

- Ter hoogte van Doorslaardam stond een groot landbouwperceel blank. Het perceel in kwestie zou voorheen bestaan hebben uit twee kleinere percelen met een tussenliggende gracht. De overstroming zou veroorzaakt zijn doordat de tussenliggende gracht werd toegeploegd zodat 1 groot perceel ontstond.
- Ter hoogte van de Beerveldestraat stond een deel van een akker en naastliggend bosje blank, waarschijnlijk door onvoldoende afvoercapaciteit van het pompstation (ten N hiervan) nabij de Rawijdreef.
- In de Sint-Jozefstraat, Naastveldetraat stond een voortuin van een woning blank.
- Ter hoogte van de Tweebruggenstraat in Lokeren, aan de achterzijde van het station, trad een beek lokaal buiten haar oevers, en was de tussenliggende zone met de Tweebruggenstraat zeer drassig.

2.12 Lovendegem

De ambtenaar noodplanning van gemeente Lovendegem heeft slechts weet van 3 tal mogelijke schadegevallen aan landbouwgewassen, doch deze zouden op grondgebied van gemeente Waarschoot liggen. Ter hoogte van de Lievestraat zou op een 2-tal percelen water gestaan hebben ter hoogte van de garage.

2.13 Maldegem

Bevraging uitgevoerd door bekkensecretariaat Brugse Polders. De weergegeven info betreft voornamelijk info met betrekking tot het bekken van de Brugse Polders.

Info: mail d.d. 18/11/2010 en 24/11/2010

Knelpunten en acties Maldegem wateroverlast november 2010:

- Holleweg 17; hangaar bedreigd in de omgeving van de meersen (25 zandzakjes geleverd)
- Preventief straatgoten gereinigd door dienst Infrastructuur te Kleit.
- Preventief eerste wachtbekken overgepompt voorbij constructie wegens te vroege vulling. Er is nog steeds de vraag van ons bestuur om de instroomdrempel van het eerste wachtbekken in de Baaikensedestraat te verhogen met schotten. In het kader van de modellering en in samenspraak met VLM en provincie Oost-Vlaanderen zou deze vraag zeker nog verder moeten bekeken worden. Welke dienst neemt de uitvoering van dit werk voor zijn rekening?

Maldegem en voornamelijk Kleit zijn nipt de dans ontsprongen, voornamelijk omdat het hier niet zoveel geregend heeft in vergelijking met de rest van Vlaanderen. 17l/m² per dag en 34l/m² gecumuleerd wat het weekend betreft. De Ede is ongeveer 25cm onder zijn hoogste historische stand gebleven, de afvoer ongeveer 6m³/s (historisch hoogste gemeten afvoer rond 8m³/s). Via

schepen Wille krijg ik een melding van De Flou, Kleitkalseide 23, dat er regelmatig takken en vuil vastzitten in de koker.

Als bijlage een oude foto van deze koker (dateert van voor de realisatie van het bakprofiel). Is dit opgenomen in de controleronde van bruggen en kokers bij regenval? Wellicht is er bij de hoge waterstanden van rond 14 november 2010 veel losgekomen en mee gestroomd. Er zit daar ook een balk waartegen er wellicht regelmatig iets blijft haperen?

2.14 Merelbeke

Bevraging uitgevoerd door bekkensecretariaat Benedenschelde. .

Datum bezoek: 20/01/2011

Aanwezigen: Jean-Paul Becu (brandweercommandant)

Ontvangen documenten: Geen

Belangrijkste opmerkingen:

- Quasi geen wateroverlast
- De Scheldemeersen (zie overstromingsgevoelige gebieden thv Schelderode) stonden hoogstwaarschijnlijk onder water, maar de brandweer is niet ter plaatse geweest.

2.15 Moerbeke

Telefonisch via Barbara Put (21/12), gemeente Moerbeke.

Er stonden geen straten of huizen onder water. Wateroverlast op velden en weilanden was zeer beperkt. Er zou slechts sprake zijn van 2 mogelijke schadedossiers van landbouwers.

2.16 Nevele

Datum bezoek: 19/01/2011

Aanwezig: Ruben Rommens (BS GK), Johan van Doorne (gemeente Nevele)

Er zijn geen grote wateroverlastproblemen geweest. Lokaal stonden enkele straten een tijdlang blank (oa Houtstraat, Durmestraat, Veldestraat, Legekouter, Bosstraat, Peperhof en Braamdonk). De plaatsen waar er wateroverlast is geweest zijn gekende punten.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011:

Er zal een zomerreiking worden uitgevoerd in de Neerschuurbeek (waterloop nr. 4.71).

2.17 Ruislede

Datum bezoek: 18/01/2011

Aanwezig: Ruben Rommens (BS GK), Marc De Muynck (Schepen van Openbare Werken, Ruislede), Kurt Sabbe (Openbare Werken Ruislede)

De overstromde gebieden die werden aangehaald tijdens het overleg worden punt per punt overlopen en gedigitaliseerd via een internettool.

Volgende specifieke punten kwamen aan bod:

- Provincie West-Vlaanderen plant een bufferbekken met spaarbekken op de Poekebeek thv de Kruiswegestraat. De werken zijn gepland te starten op 01/02/2011 en de uitvoeringstermijn bedraagt 4 maanden. In totaal zal een 96.000 m³ water gestockeerd kunnen worden.
- Het water in de Poekebeek zakte relatief snel weg. Vroeger bleef het water enkele dagen staan op de aanpalende weiland, dit was nu niet het geval. Als mogelijke reden worden het reinigen van duikers op het deel cat 1 aangehaald, en de automatisatie van de klepstuw op de Poekebeek te Nevele.

- De Poekebeek thv de Brandstraat is het eerste punt wat onder wat komt te staan. Waarschijnlijk stond de Poekebeek stroomafwaarts ook hier enkele meter buiten zijn oever. Het huis in de Brandstraat thv de Poebekkeek, heeft geen water in de woning gehad.
- Het overstroomde gebied thv. de Groenstraat en Kruiswegestraat heeft als oorzaak een aangekoppelde gracht op het gemeentelijk rioleringsstelsel. Het afkoppelingsproject Bundingstraat (Aquafin) zal deze wateroverlast verhelpen, verwacht wordt dat de Bundingsbeek regelmatig onder water zal komen te staan, dit vormt echter geen knelpunt.
- De overstrooming thv de Oude Tieltstraat wordt veroorzaakt door de aankoppeling van de waterloop op de riolering in de Bruggestraat. De gracht zal afgekoppeld worden ikv. het Aquafin Project Bundingsraat.
- Het overstroomde gebied tussen de Kruiswegestraat en de Groenestraat wordt veroorzaakt door een aangekoppelde gracht op het gemeentelijk rioleringsstelsel. Het probleem wordt opgelost met nieuwe riolering in de Kruiswegestraat waarbij de gracht wordt afgekoppeld met aanleg van een nieuw grachtenstelsel. Op zondag kwam een deel van de Kruiswegestraat onder water, juist aan de rand (film water).
- Ter hoogte van de Bruggestraat gebeurde er een overtopping van de Poekebeek, via een bypass op rechteroever onder de Bruggestraat kan het water extra sifoneren.-periode zat, zondag problemen opgelost

- Concluderende kan gesteld worden:

De wateroverlast in november 2010 is relatief beperkt gebleven in vergelijking met de wateroverlast ten gevolge van het zomeronweder in 2006. De plaatsen die wateroverlast hebben gekend zijn de reeds gekende plaatsen de klassieke problemen. Op heel wat plaatsen traden waterlopen buiten hun oevers het gaat om de Poekebeek, Wantebeek, Pachtebeek, Bundingsbeek. In de meeste gevallen wordt dit echter als niet problematisch ervaren. De kritieke punten zullen verder weggewerkt worden door reeds geplande initiatieven, het gaat om geplande riolerings/afkoppelingsprojecten (Aquafin en gemeente) en het geplande bufferbekken op de Kruiswegestraat van provincie West-Vlaanderen.

2.18 Sint-Gillis-Waas

Bevraging uitgevoerd door bekkensecretariaat Benedenschelde. .

Datum: bezoek 17 december 2010

Aanwezigen:

- *Vanuit de gemeente: Maarten Lelie*
- *Vanuit het polderbestuur: Polder Land van Waas: Theo De Roeck dijkgraaf*
- *Vanuit het bekkensecretariaat Benedenscheldebekken: Guido Janssen.*

Ontvangen documenten: geen.

Belangrijkste ingebrachte opmerkingen:

Te grote druk op enkele waterlopen net onder de A11 vanuit de sifon die het centrum Sint-Gillis ontlast van overstroomingsdruk.

2.19 Sint-Laureins

Via schrijven Gemeentebestuur Sint-Laureins 6/01/2011

- Voor zover ons bekend zijn geen huizen overstroomd in Sin-Laureins
- Enkel in de Eerstestraat was er wateroverlast vanaf huisnummer 21 tot en met 39 (zie bijgevoegd plan en orthofoto). De weg stond onder water inclusief de berm, maar het water kwam niet tot op de huiskavels. Bij navraag werd dit deel van de weg uiteindelijk niet afgesloten. De technische dienst is niet ter plaatse geweest.
- Oude Boekhoutestraat en Doodhoek zijn geen straten van Sint-Laureins. *[volgens krantenartikels zouden deze straten tijdelijk afgesloten zijn geweest]*

- Voor zover bekend is de brandweer niet ter plaatse geweest.
- Er werden tot op heden 28 dossiers voor landbouwschade ingediend die voornamelijk betrekking hebben op aardappelen die niet kunnen worden geroid. De schattingscommissie onderzoekt momenteel nog deze aangiften. Het betreft percelen die verspreid liggen over de 5 deelgemeenten. In bijlage sturen wij u de luchtfoto's van de betrokken percelen.

2.20 Sint-Niklaas

Datum bezoek: 12/01/2011

Overgemaakt informatiedrager: cd met fotografisch materiaal, lijst met oproepen brandweer Sint-Niklaas

Op het abo van 30/11 werd een analyse van de overstromingsevent voorgesteld door Filip Brokken (vertegenwoordiger deelbekken kanaal van Stekene, stad Sint-Niklaas, Polder Sinaai-Daknam). De belangrijkste conclusies en vaststellingen kunnen in onderstaande als volgt worden samengevat. Tijdens het plaatsbezoek op 12/01 aan stad Sint-Niklaas werd ter aanvulling van deze analyse de perimeter van de overstroomde gebieden nauwkeuriger aangevuld.

Waarnemingen algemeen:

- Een 20-tal woningen werd min of meer getroffen door wateroverlast
- 1 varkensbedrijf (7000 eenheden) werd bedreigd
- 10-tal percelen akkerbouw (wintertarwe en maïs) is verloren gegaan.
- + 100 hectare landbouwgrond is onder water gelopen
- De dorpskernen van Belsele en Sinaai gespaard dankrij het project Armentruyenbeek (2005) en het overstromingsgebied Populierenwijk op de Belselebeek

Waarnemingen omgeving Hondsnest:

- Ongeveer 50 ha in de omgeving van pompgemaal Hondsnest (Stekense vaart) en meersen Fondatie zijn ondergelopen
- Ongeveer 20 ha meersen in Stekene en Damstraat zijn ondergelopen
- Tientallen ha akkerland en grasland zijn ondergelopen
- Geen woningen of bedrijven werd bedreigd.
- Op het Kanaal van Stekene werd het tegenmaulpunt van het pompgemaal Hondsnest (Polder Sinaai-Daknam) gedurende lange tijd overschreden.
- De dijk van de Leebeek, die te Daknam gravitair afwatert naar de Moervaart, werd overtopt. Dit heeft zich, voor zover geweten, in het verleden nog nooit voorgedaan.

Waarnemingen omgeving Leestraat:

- De Overloopbeek/Klaverbeek (aavoer van water vanuit Waasmunster) trad buiten haar oevers.
- De Leestraat, Doornikstraat en 's Graven Eke kwamen onder water te staan

Waarnemingen omgeving Heirstraat

- De Leebeek trad buiten haar oevers.
- Een varkensbedrijf werd bedreigd, en ingedijkt door de brandweer
- De Heirstraat en Wapenaerteinde zijn ondergelopen
- De Leebrugse meersen (10ha) zijn ondergelopen

Oorzaken

Oorzaken van de wateroverlast dienen gezocht te worden in een combinatie van factoren:

1. **Volledige bodemverzadiging:** Ten gevolge van grote neerslaghoeveelheden in augustus en september 2010 was de bodem oververzadigd. Noramel gemiddelden voor de maanden augustus en september zijn respectievelijk 80mm en 69mm (bron KMI). Op basis van

gegevens van het VVW (Vlaamse Vereniging voor Weerkunde) wordt geschat dat in augustus +200mm neerslag is gevallen en +120mm neerslag in de maand september.

2. **Abnormaal veel neerslag** in het weekend van 14 november
In het waasland is op 36 uur tijd meer dan 50 mm neerslag gevallen (bron: www.frankdeboosere.be)
3. **Hoge waterpeilen kanaal Gent-Terneuzen**
Het waterpeil in het kanaal Gent-Terneuzen is een aantal dagen abnormaal hoog geweest tot. Het kanaal gent Terneuzen bereikte een peil van 4.95 m TAW (2,65 m NAP) terwijl de door het verdrag van 1960 toegelaten peilen mogen schommelen tussen 4,45 en 4,70 m TAW (bron: www.portterneuzen.com).
 - De hoge waterpeilen in het kanaal Gent-Terneuzen veroorzaakten afwateringsproblemen voor de Moervaart en Stekense Vaart die op 13 en 14 november 2010 een peil bereikten van respectievelijk 5,41 m TAW en 5, 47 m TAW.
 - De pompcapaciteit, zowel in de Hondsnest als aan de Keizerstraat werd bijgevolg sterk beperkt. Een verminderde pompcapaciteit resulteerde in zeer hoge waterstanden stroomopwaarts, tot 4m TAW, terwijl de normale peilen variëren van 2,94 m TAW (Hondsnest) tot 3,20 m TAW (Keizerstraat)
 - Door het hoge waterpeil in de Moervaart werd het water opgestuwd in de Leebeek die gravitair erin uitmondt met als gevolg dat de dijk is overgelopen.
4. **Moeizaam zomeronderhoud**
 - Maai- en Reitingswerken in de zomer worden bemoeilijkt door aanpalende akkerbouwteelten (graan en in hoofdzaak maïs).
 - Het onderhoud van straatgrachten is nog niet gestructureerd.

Oplossingen

1. **Pompgemaal op de dam op de Moervaart te Lokeren:**

Op deze manier kan water vanuit de Kanaaldurme door overpompings worden afgevoerd naar de tijgebonden Durme richting Schiede en kunnen piekpeilen in de Moervaart en Stekense Vaart worden afgevlakt.

2. **Oeverzones langsheen de belangrijkste waterlopen:**

Om zomermaai- en reitingswerken mogelijk te maken is het noodzakelijk langsheen de belangrijkste waterlopen doorgang te krijgen zonder schade aan te brengen aan de gewassen. Deze doorgang kan gerealiseerd worden via vrijwillige beheersovereenkomsten (VLM) of via grondverwerving.

3. **Lokale infrastructuurwerken**

- Bepaalde duikers onder buurtwegen kunnen vervangen worden om de doorlaatsectie te vergroten, oa thv. de Ranbeek onder Kruisstraat en de Overloopbeek onder de Hulstbaan.
- Evaluatie noodzaak verhogen van de dijken van de Leebeek stroomopwaarts de Moervaart naar 6 meter TAW. Op dit moment zijn de consequenties hiervan nog niet onderzocht.

2.21 Stekene

Datum bezoek: 25/01/2011

Aanwezigen: Ruben Rommens, Bart De heyder (BS Gentse Kanalen), Bart De Cock (dienst wegen en waterlopen, gemeente Stekene), Kris Van Duyse (Schepen van Openbare Werken, gemeente Stekene), Luc Smet (Afdelingshoofd grondgebiedszaken, gemeente Stekene), Frank Lemmens (Dienst Veiligheid & Mobiliteit, gemeente Stekene)

Samenvattend kan gesteld dat de wateroverlast in het weekend van 13 november relatief gezien, beperkt is gebleven. Er zijn geen huizen waar water in de woning is binnengedrongen en ook is het

aantal straten die water op het wegdek hebben gehad beperkt. De meest uitgebreide overstromingen deden zich voor in het meersengebied langs het kanaal van Stekene, Molenbeek. Overstromingen in dit meersengebied wordt als niet problematisch gezien door gemeente Stekene, overstromingen maken immers deel uit van het natuurlijk systeem. De dijkverhogingen van het kanaal van Stekene die in de jaren 80 zijn doorgevoerd, hebben voorkomen dat de hoge peilen op het kanaal van Stekene resulteerden in uitgebreidere overstromingen. Gemeente Stekene wenst betere afspraken omtrent de sturing van pompgemaal Hondsnest en de sifon waarmee het meersengebied ten noorden van het kanaal van Stekene in verbinding staat met het gebied ten zuiden van het kanaal van Stekene. Gemeente Stekene geeft aan dat door deze sifon het noordelijk meersengebied van het kanaal van Stekene ook als buffergebied werkt voor water vanuit het zuidelijk meersengebied.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011:

Mogelijk kan dit meegenomen worden i.k.v. het Natuurinrichtingsproject Fondatie-Heernisse.

Gemeente Stekene geeft verder aan dat er nood is tot meer inzicht in het versnipperde waterbeleid. Een draaiboek met contactgegevens, wie-is-wie bij de waterbeheerders in de Gentse Kanalen, wordt als voorbeeld van output gegeven.

2.22 Tielt

Info via plaatsbezoek aan gemeente Tielt op 10/01.

- *De wateroverlast is relatief beperkt gebleven. In 2005 was er grotere watersnood.*
- *Er zijn geen huizen onder water gekomen*
- *Rond volgende straten is er wateroverlast geweest:*
 - *Goed Te Karelstraat*
 - *Snephoekstraat en Melkestraat*
 - *Waterwalstraat*
 - *N459 (Hogenhovestraat)*
 - *Kleine Ruiseledestraat*

2.23 Waarschoot

Info e-mail 10/01/2011 Dirk Engels (gemeente Waarschoot)

Waarschoot is gespaard gebleven van wateroverlast gedurende het weekend van 14 en 15 november. Ik heb persoonlijk dat weekend een aantal visuele controles gedaan van landerijen en rioleringen. De buizen zaten vol maar er is amper of geen water in de straten gekomen. Normaal gezien hebben wij snel enkele kritieke zones bij hevige regenval (Akkerstraat, Bellebargie, Oostmoer, Berkenstraat). Gedurende het betrokken weekend was er veel regen maar is die bij ons nogal verspreid in de tijd gevallen waardoor er geen afvoerproblemen bestonden.

In aanvulling op deze info werd vanuit Lovendegem volgende melding gemaakt (zie ook gemeente Lovendegem)

De ambtenaar noodplanning van gemeente Lovendegem heeft slechts weet van 3 tal mogelijke schadegevallen aan landbouwgewassen, zou op grondgebied waarschoot zijn. Ter hoogte van Liestraat zou op 2tal percelen thv garage water gestaan hebben (duidt dit aan op kaart).

Geen huizen.

De noodambtenaar dubbelcheckt bij brandweer.

2.24 Waasmunster

De bevraging van de gemeente Waasmunster werd uitgevoerd door het bekkensecretariaat van de Benedenschelde.

Datum: bezoek 27 januari 2011

Aanwezigen: Joseph Maes (Schepen openbare werken Waasmunster), Ludo Lenaerts (Schepen van landbouw Waasmunster), Julien De Vlieger (polder Schelde-Durme Oost), Nicole Drieghe (diensthoofd grondgebiedzaken Waasmunster), Jan Van Herreweghe (milieuambtenaar – ambtenaar noodplanning Waasmunster), Rik Daelman (burgemeester Waasmunster), Evelien De Vylder (bekkencoördinator Benedenscheldebekken)

Ontvangen documenten: verslag vergadering wateroverlast gemeentebestuur en polderbesturen / foto's vzw Durme

Belangrijkste ingebrachte opmerkingen:

- In de gemeente Waasmunster was de overlast beperkt.
- Polder Sinaai-Daknam:
Door het feit dat water uit de Ledebeek niet naar het kanaal Gent Terneuzen mocht kreeg men in de waterloop een zeer hoge waterstand met overlast tot gevolg. Op grondgebied Waasmunster kwam hierdoor 1 woning (Hulstbaan 201) onder water.
- Polder Durme Noord West:
Een deel van de Ten Rijendreef en aanliggende velden kwam onder water. Er waren ook een aantal problemen met de grachten Sousbeekstraat (hoek met Neerstraat). Reden hiervan was dat niet gepompt kon worden. De uitlaat van de pomp is te laag t.o.v. de bodem van de Durme, hier wordt niet over de dijk gepompt maar door de dijk. De pompen van Zele en het Molsbroek kunnen bij laag tij onmiddellijk beginnen pompen, waardoor de waterstand in de Durme te hoog blijft om te pompen aan de Ten Rijendreef. Een deel van de Durme, van aan het betreffende pompstation (op waterloop O1023) opwaarts tot het Molsbroek zal worden geruimd.
- De gemeente heeft hierbij de volgende vragen:
 - Kan de ruiming van de Durme tot 250m verder afwaarts van het pompstation worden doorgetrokken?
 - De gemeente stelt zich ook vragen bij de toegangsweg Ter Rijendreef die mogelijk zou moeten hersteld worden
 - Wat zal de verkeersafwikkeling zijn bij het afvoer van het slib?

Bij navraag door de bekkencoördinator na de vergadering werden volgende antwoorden gevonden:

- De ruiming wordt verder doorgetrokken.
 - Wat te doen met eventuele ontstane schade aan de weg kan pas bekeken worden na de werken
 - De verkeersafwikkeling zal gebeuren via de Ter Rijendreef en de Neerstraat, rond de dorpskern naar de autostrade.
- Gracht naar de Durme omgeving Durmedal (O1010c). In deze omgeving zijn collectorwerken bezig. De afstand naar de Durme is hier zeer kort. Er is een schriftelijke vraag gegaan naar W&Z afdeling Zeeschelde met een vraag over de klep.
 - Een studie in verband met de actie 1.3.2a 'Onderzoek naar de mogelijkheden tot duurzame oplossing van de afwateringsproblematiek van de Durme en zijbeken, als onderdeel van het globale inrichtingsplan voor de Durme', uit het bekkenbeheerplan wordt binnenkort opgestart. Hierbij zal de afwateringsproblematiek van de zijbeken van de Durme mee worden bekeken.

2.25 Wachtebeke

Datum overleg: 23/12/2011

Aanwezigen: Ruben Rommens, Bart De heyder (BS Gentse Kanalen), Lucien De Block (schepen van openbare werken, Wachtebeke), Vicky Goossens (gemeente Wachtebeke), Patrick Sleenwaert (brandweer Zelzate), Dirk Van den Hauwe & Georges Herman (Polder van Moervaart en Zuidlede)

Tijdens de vergadering worden volgende punten aangehaald:

- De meeste wateroverlast deed zich voor rond de Moervaart en de Zuidlede. De hoge waterpeilen die zich voor deden op het kanaal Gent Terneuzen lagen hier mee aan de basis.
- Ramonshoek: Over een lengte van een paar honderd meter stond water op het wegdek ten noorden en ten zuiden van de N49.
- Catharinastraat-Zuid, Achterhoek: Water op wegdek en omliggend akkerland/weiland

- Overslagdijk: Een stuk akkerland stond een tijdlang blank. Bij 1 woning zou er water zijn binnengekomen
- Sint-Elooi polder
- Brandstraat
- Burgemeester Van Pottelberghestraat

Schrijven gemeente Wachtebeke 18/02/2011

Jaarlijks worden we meermaals geconfronteerd met wateroverlast op Ramonshoek-Noord en Zuid te Wachtebeke.

Aquafin gaat een KWZI bouwen op Overslagdijk te Wachtebeke en zal het gezuiverd water storten op de waterloop 1320. Het is juist deze waterloop welke de wateroverlast veroorzaakt indien Nederland het peil op haar waterlopen niet verlaagt tijdens hevige regens. Nu mag men nog water scheiden op Ramonshoek Overslag het regenwater zal altijd naar de waterloop 1320 dienen te worden afgevoerd. Door het aanleggen van grotere diameters van buizen zal men inderdaad wat meer kunnen bufferen, maar bij langdurige regenperiodes is er ook een limiet op deze buffering en zal men te allen tijde overstorten op de waterloop 1320.

Problemen zullen blijven indien men geen alternatief heeft of zoekt.

Het alternatief is bijvoorbeeld, onder één voorwaarde:

- Van het bouwen van een KWZI
- Van het aanleggen van een gescheiden rioleringsstelsel op Ramonshoek
- Van het voorzien van een persleiding op Overslagdijk

Het overstorten naar het Engels Kanaal dat aanleunt aan de Sint-Elooi Kreek en waar het niveau (waterpeil), gemeten bij normale weersomstandigheden op donderdag 27 januari 2011 een verschil aantoonde van maar liefst 80 cm (verschil tussen waterloop 1320 – uitmonding op Langelede – en het Engels Kanaal).

De Sint-Elooi Kreek en het Engelse Kanaal is een enorme buffer voor het overtollige regenwater en kan via het pompgebied van Sint Elooi overgepompt worden naar Nederland en dit gespreid over enkele dagen.

Aanvulling van de provincie Oost-Vlaanderen via e-mail op 11/04/2011:

Er is i.k.v. van het project Water voor nu en later van de Euregio Scheldemond een projectidee gelanceerd om grensoverschrijdend te werken rond de Sint-Elooi kreek. (zie actie 13.2)

Eén voorwaarde is dat er een schuif op waterloop 1320 wordt geplaatst en dan worden gedicht bij wateroverlast door het gemeentepersoneel.

Het college van de gemeente Wachtebeke hoopt u hiermee te hebben geïnformeerd en verwacht dat in de toekomst er naar gezamenlijke oplossing kan worden gezocht.

2.26 Wingene

De bevraging van gemeente Wingene werd uitgevoerd door het bekkensecretariaat van de Brugse Polders en heeft vooral betrekking tot het bekken van de Brugse Polders.

Info: mail gemeente d.d 11/01/2011 en nota

Er werden geen noemenswaardig grote problemen vastgesteld. We stellen voor om de overstromingskaarten van de periode 2005 te hanteren. Het blijkt dat deze uiteindelijk nog steeds geldig zijn.

De meest cruciale punten die nog een risico vormen zijn:

1. knooppunt Kasteelstraat-Lichterveldestraat: nog te onderzoeken door SB Jonckheere (al opdracht voor gegeven, maar nog geen resultaat)
2. Knooppunt Yzerbergstraat: Betreft de optimalisatie van een recent aangelegd bufferbekken. De afvoer van dit bufferbekken wordt met het beekonderhoud 2010 verder geoptimaliseerd door het hergraven van enkele baangrachten.
3. knooppunt aan Beernemstraat (Ringbeek) (duiker onder Beernemstraat en brug fietspad die eigenlijk door AWV te laag is gelegd, maar tot op heden nog steeds voldoet)
4. knooppunt Steenbeek tussen Tieltstraat en Ruiseledesteenweg: wordt nu aan gewerkt, en is om centrum Tieltstraat te vrijwaren (groen gekapt en beek onderhoud) er wordt ook een

duiker iets verder doorgetrokken om een recht afstroomprofiel te verkrijgen en te vermijden dat teveel groen in de hoofdstroombedding kan groeien (en ook de daar gelegen Hoogspanningscabine te vrijwaren)

5. knooppunt Den Beer: Ringbeek (Ruseledesteenweg) die daar de woningen zou kunnen bedreigen. Dit is echter een provinciaal hoofdstuk. Tot op heden zijn er daar geen stappen ondernomen. Een potentiële oplossing is het aanleggen van een aarden dijkje op het landbouwperceel aan de overzijde cfr. de bedrijvengzone Kampveld te Oostkamp, waar een hoogte van 0.5m heel wat buffercapaciteit heeft opgeleverd en heel wat problemen heeft vermeden. Het gaat immers over het overlopen over de rijweg vanaf de zijde weide Lanckriet (enkele 10-tallen cm, water liep net over de rug van de rijweg) (eventueel te combineren met aanleg fietspad in de toekomst?)
6. knooppunt Varendreef: Hierover is overleg bezig met de VLM om de beek, die nu aan de zijde woningen Varendreef is gelegen eventueel te verplaatsen naar de andere zijde van de Varendreef en eventueel ook een oude bedding van de Blauwhuisbeek, richting Polderdreef, terug in gebruik te nemen.

2.27 Zelzate

Info via telefonisch gesprek met Simon Bal (Diensthofd technische dienst Zelzate)

- Er is geen wateroverlast op straten geweest.
- Er is geen wateroverlast bij woningen geweest.
- 2 Landbouwers zouden een schadedossier hebben ingediend die betrekking hebben tot in totaal een 5-tal percelen.
- In het centrum van Zelzate zijn er geen problemen geweest. De gemeente is voor 98% gerioleerd waarbij een gescheiden stelsels aanwezig is in het centrum.

2.28 Zomergem

Datum overleg: 19/01/2011

Aanwezigen: Ruben Rommens (BS Gentse Kanalen), Rik Martens (Technische dienst Zomergem), Etienne Claeys (Watering van de Wagemakerstroom), Irené Van den Bossche (Watering Zomergem – Lovendegem), Ronny Claeys (Brandweer Zomergem)

De wateroverlast in november 2010 is relatief beperkt gebleven in vergelijking met de wateroverlast ten gevolge van het zomeronweder in 2006. De plaatsen die wateroverlast hebben gekend zijn de reeds gekende plaatsen. In de nasleep van de wateroverlast in 2006 werden er een reeks investeringswerken uitgevoerd waardoor de wateroverlast in november 2010 beperkt is gebleven. Het gaat om werken thv. Ronsele en Oostwinkel. Zo werden er ondermeer schotten geplaatst in het afwateringssysteem van het vliegveld om de buffercapaciteit te vergroten en vertraagde afvoer naar de Wagemakersstroom te verhogen. Provincie Oost-Vlaanderen volgt de waterpeilen ter hoogte van het Vliegveld op ter evaluatie. Ook zijn er een aantal duikers vergroot en worden er zomermaaiingen ingepland om een vlotte waterafvoer te verzekeren.

De overstromde gebieden worden punt per punt overlopen en gedigitaliseerd via een internettool. Tijdens de vergadering wordt een reeks van foto's overlopen die zullen nagestuurd worden per e-mail. Een aantal straten stonden blank en een beperkt aantal weiland/akkerland. Volgende woningen hebben water binnenin huis gehad: Haagstraat nr 7, H. Claeysstraat nr 1. Hiernavolgende woningen werden bedreigd, doch geen water in huis: Vijverstraat nr 5 en nr 37, Rijvers nr 57.

2.29 Zulte

De bevraging van gemeente Zulte werd uitgevoerd door het bekkensecretariaat van de Gentse Kanalen en heeft vooral betrekking tot het bekken van de Leie.

Voor de Tichelbeek gaf problemen naar afvoercapaciteit. Tijdens het overleg werden enkele lokale knelpunten geïnventariseerd.

Via e-mail aan CIW-Secretariaat op 29/11/2010
Bijlage: Schrijven gemeentebestuur Zulte.

In de gemeente Zulte was er in hoofdzaak wateroverlast in de nabijheid van waterlopen. Opmerkelijk dat er vooreerst ook overstromingen waren op een 5-tal plaatsen in de buurt van de Tichelbeek. Vandaar ons schrijven naar integraal waterbeleid enkele dagen terug.

3 Informatie per polder of watering

De informatie vanuit de meeste polders en wateringen werd meegenomen bij de bespreking met de gemeentes. Voor een aantal polderbesturen werd apart informatie ingewonnen. In onderstaande is een samenvatting weergegeven van deze informatie.

3.1 Generale Vrije Polders

Via email op 18/01/2011, Eric Dessomviele, dijkgraaf Generale Vrije Polders

Als antwoord op Uw vraag om een overzicht te geven over de wateroverlast in het weekend 14 en 15 november 2010 kunnen wij u de volgende gegevens meegeven:

1. Woningen en straten:

In het gebied van de Generale Vrije Polders zijn en kunnen geen straten en woningen onderlopen omdat ze allen gelegen en gebouwd zijn 1m boven de hoogst mogelijke waterlijn. Wel stellen wij vast dat bij hevige regenval de riolering het water niet vlug genoeg kan afvoeren en er tot 10cm water op het wegdek kan staan gedurende enkele tijd. Samenlopen van water valt mee omdat wij in een vlak gebied wonen.

2. Landerijen

De schade aan de landbouwgewassen was enorm, rotten van gewassen tot grote structuurschade van alle landerijen (ganse gebied)

3. Afwatering

Wij lozen in het Leopoldkanaal. Onze waterlopen zijn voorzien van terugslagkleppen Vastgesteld weekend 14 en 15 november 2010:

- pompgemaal Isabellagemaal werkt maar voor 2/3 (2 pompen in onderhoud)
- stuw te Sint-Laurens 2 M TAW loopt bij vloed steeds over, zodat gedurende 3 a 4 dagen de oostelijke kant van het Leopoldkanaal steeds oververzadigd blijft (onmogelijk te lozen).
- ook het water van hoger gelegen gebieden, Kaprijke, Oosteeklo komt met grote druk toe in het Leopoldkanaal zodat ons gebied terug 1 a 2 dagen moet wachten om te kunnen lozen.

4. Besluit

Er moet dringend werk gemaakt worden van het plaatsen van pompen in de sluzen te Zweefbruggen zodat er 24 uur per dag kan geloosd worden, zoals dit reeds gebeurd aan Nederlandse zijde.

Dit alles heeft er voor gezorgd dat de schade aan de teelten per dag dat er niet kan geloosd worden, enorm toenam De schade bedraagt voor miljoenen euro's.

3.2 Slependammpolders

Via bevraging Bekkensecretariaat Brugse Polders

1. Waarnemingen

Heel wat water op landbouwgrond. Het gebied is ook vrij vlak en laaggelegen.

Er zijn geen meldingen van ondergelopen woningen. Enkele buitenwegen hebben een tweetal dagen onder water gestaan.

Het merendeel van de ROG-gebieden die zich in 2005 aftekenden zijn er nu niet geweest of waren zeer beperkt.

2. **Maatregelen**

Na de wateroverlast van 2005 heeft het bestuur van de Slependammpolders een aantal acties uitgevoerd, ontdebbling van waterlopen, aanpassen van duikers, onderlinge verbindingen van waterlopen, aanleg schuine oevers, plaatsing van een stuw om van hogeropkomend water automatisch af te remmen.

Alle acties komen uit van het polderbestuur zelf. Geen door gewest gesubsidieerde dossiers. Provincie betaalt schuine oevers aan waterlopen tweede categorie. De gemeenten, betalen duikers onder bepaalde wegen. De rest wordt gedragen door het polderbestuur.

3. **Bijkomende maatregelen**

Uit de huidige overlast krijgen we opnieuw indicaties om bepaalde punten verder aan te pakken. De polder is zeker een meerwaarde geweest en is de kortste en voordeligste weg naar oplossingen.

In bewoonde zones, Eeklo, is er geen overlast geweest omdat de regenval niet te groot was binnen een te korte tijd. (In augustus hadden we 35 mm in een half uur); Het gemeente stelsel neemt al dat water op en kan het niet tijdig loslaten naar de waterlopen toe. Te grote waterverplaatsingen binnen de rioleringen van hogere naar lagere plaatsen en overstorten van rioleringen in de lagergelegen wijken. Dit blijft een op te lossen probleem voor de stad en Aquafin.

Via bevraging Bekkenssecretariaat Gentse Kanalen, e-mail 15/01/2011, Griffier Slependammpolders, Romain De Zutter

- Voor het deel binnen de Gentse kanalen is de omschrijving van het overlastprobleem gelijklopend als de beschrijving voor de Brugse Polders.
- Wij hadden een deel van waterloop 8310 verbreed en een schuine oever aangelegd. Voor waterloop 8312 wachten wij nog steeds, en dat maar al veel te tergend lange tijd, op de goedkeuring van de door het comité van aankoop opgestelde aankoopakten van grond.
- Natuurlijk waren niet alle waterlopen gemaaid in de periode van de overlast vooral door de onbereikbaarheid door langstaande mais en aardappelen die steeds langer in de grond wachten op eventuele verkoop of droogte om opslagkosten te verminderen. De landbouw is een eerste slachtoffer van de overlast, maar is ook niet de meest gerede partij om grond af te staan om aan de situatie iets te verbeteren.
- Bovendien werkt de toekomst ook niet met ons mee. De polders en wateringen behoren niet langer tot de besturen die nog kunnen aankopen voor doelen strekkende tot openbaar nut.

3.3 Polder van Moervaart en Zuidlede

Datum bezoek: 26/01/2011

Aanwezigen: Bart De heyder, Ruben Rommens (BS Gentse Kanalen), Leen Goethals, Dirk Van de Hauwe (Polder Moervaart en Zuidlede / Watering Burggravenstroom)

Overgemaakt informatiedragers:

- *Fotobundel, analoog en digitaal*
- *Excell bestand en shp-bestand met locatie van peilmeetlatten en waargenomen peilen in het weekend van 14/11 2010 in het ambtsgebied van de Polder van Moervaart en Zuidlede*

Voor de Polder Van Moervaart en Zuidlede en watering Burggravenstroom vond op 26/01 een overleg plaats om verder invulling te geven aan een nauwkeurige intekening van de overstromde contouren. De intekening gebeurde via de internettool op basis van persoonlijke waarnemingen en een reeks van fotografisch materiaal die werd overgemaakt aan het bekkenssecretariaat.

Specifiek rond de helikopterbeelden werd volgende opmerking gemaakt:

De uit de helikopterbeelden afgeleide overstromingscontouren geven een goed beeld weer van de omvang van de overstromingen rond de Moervaart en Zuidlede. Voor het overgevlogen gebied rond de Moervaart en Zuidlede geven deze vermoedelijk een onderschatting van het overstroomd gebied. Ook is er geen info beschikbaar uit de helikopterbeelden omtrent het oostelijk gedeelte van de Zuidlede.

3.4 Watering Oude Kale en Meirebeek

Via e-mail werd van de watering Oude Kale en Meirebeek informatie verkregen omtrent de locaties in de Baarleveldestraat waar water op het wegdek is gekomen.

4 Informatie uit bespreking ABO 30/11

In onderstaande paragraaf is de samenvatting weergegeven van de bespreking van de wateroverlast op het ambtelijk bekken overleg van de Gentse Kanalen van 30/11 zoals weergegeven in het verslag van de vergadering.

Wateroverlast november 2010

- Bart De heyder licht toe dat dit agendapunt niet tot doel heeft om een evaluatie te maken van de recente wateroverlast, of om bepaalde discussiepunten ten gronde uit te diepen. Het doel van dit agendapunt is om de ABO leden ervaringen en aandachtspunten te laten uitwisselen in verband met de recente wateroverlast voor wat betreft het bekken van de Gentse Kanalen. Leen Boeckx en Kristel Merckx lichten de situatie op de bevaarbare waterlopen toe op basis van de eerste (ruwe) peil- en debietgegevens. Filip Brokken licht aan de hand van een presentatie de wateroverlast toe in het ambtsgebied van Polder Sinaai-Daknam.
- In de bespreking van dit agendapunt komen o.a. de volgende items aan bod:
 - Globaal was de wateroverlast in het bekken van de Gentse Kanalen beperkt ten opzichte van bvb. de wateroverlast die is opgetreden in het Denderbekken of of het Dijle-Zenne bekken.
 - De beelden van wateroverlast die in opdracht van het waterbouwkundig laboratorium werden opgenomen tijdens een helicoptervlucht langs de bevaarbare waterlopen (waaronder de Moervaart) werden omgezet naar overstromingskaarten. Deze kaarten zijn reeds beschikbaar op het agiv geoloket via de link <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/overstromingskaarten/>. Daar kan de meest recente overstroming 14-15 november 2010 aan- of uitgevinkt worden. Het waterbouwkundig laboratorium gaat momenteel ook de mogelijkheden na om de kaarten en de videobeelden ter beschikking te stellen van geïnteresseerden.
 - Op het eerste zicht lijkt (nog te valideren – zie verder) de was aangevoerd vanuit Noord-Frankrijk tijdens de wateroverlast niet uitzonderlijk groot. De piekaanvoer van water naar de Gentse Kanalen zou in belangrijke mate mede-veroorzaakt zijn door de voorafgaande verzadiging van de bodem in Vlaanderen gedurende de periode augustus/september/oktober waardoor een snelle afstroming van hemelwater tijdens de overvloedige neerslagperiode midden november werd bevorderd.
 - De validatie van de peil- en debietgegevens voor wat betreft de bevaarbare waterlopen in de Gentse Kanalen is nog lopende bij het waterbouwkundig laboratorium. Bij vergelijking met vorige periodes van wateroverlast is het uiteraard belangrijk dat dezelfde soort gegevens worden vergeleken (gemiddelde waarden met gemiddelde waarden, piekwaarden met piekwaarden, ...).
Momenteel dient door het waterbouwkundig laboratorium prioriteit te worden gegeven aan de validatie van de gegevens voor het Denderbekken en het Dijle/Zenne bekken. Eenmaal gevalideerde gegevens voor het bekken van de Gentse Kanalen beschikbaar zijn, zou het interessant zijn dat de waterbeheersing in het bekken van de Gentse Kanalen tijdens de periode van midden november 2010 verder wordt toegelicht op het ABO.
 - Op een aantal plaatsen bleek ten gevolge van een onvoldoende zomermaaiïng de lokale waterafvoer gestremd. Waterbeheerders hebben dikwijls onvoldoende mogelijkheden binnen de 5m-zone om dergelijk onderhoud uit te voeren. Landbouwers zijn niet altijd geneigd om de strook vrij te houden. Het departement L&V werkt in dit kader aan blauwgroene diensten en bekijkt subsidiemogelijkheden in het kader van het nieuwe GLB 2013. Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen werkt momenteel een kaderplan uit, en hoopt zoveel mogelijk lokale besturen hier op eenzelfde lijn te krijgen.
 - Voor enkele lokale waterbeheerders was het piekniveau in waterpeil van het Kanaal Gent Terneuzen, Moervaart, Kanaal van Stekene en Zuidlede opmerkelijk, bvb.:
 - o Op een bepaald ogenblik diende door Watering De Burggravenstroom als noodmaatregel het pompemaal Spiedam in Ertvelde (dat de afwatering van de Averijevaart naar het kanaal Gent-Terneuzen verzorgt) deels te worden stilgelegd omdat het waterpeil stroomafwaarts het pompemaal in het kanaal Gent-Terneuzen te

sterk gestegen was. Door dit hoge peil van het kanaal Gent-Terneuzen ontstond het risico dat het pompgemaal buiten bedrijf zou geraken door waterschade aan de hoogspanningsvoeding. Door het tijdelijk stilleggen van het pompgemaal kon men tijdelijk het stroomafwaartse peil iets laten zakken (verdwijnen van het stroomafwaartse opstuwefect tijdens pompwerking).

- o In het ambtsgebied van Polder Sinaai-Daknam, werd op het Kanaal van Stekene het tegenmaulpunt van het pompgemaal Hondsnest (Polder Sinaai-Daknam) gedurende lange tijd overschreden. De pompgemalen bleven echter in bedrijf (zie verder)
 - o In het ambtsgebied van Polder Sinaai-Daknam werd de dijk van de Leebeek, die te Daknam gravitair afwatert naar de Moervaart, overtopt. Dit heeft zich, voor zover geweten, in het verleden nog nooit voorgedaan.
- Ten gevolge van de recente piek aan waterpeil in de Zuidlede wordt de gewenste verhoging van de dijk van de Zuidlede in herinnering gebracht.
 - Bij het bereiken of overschrijden van het theoretische tegenmaulpunt wordt door een pompgemaal slechts een zeer beperkt of geen debiet meer verpompt. Hoeveel debiet er dan exact nog verpompt wordt is niet gekend. Het kan voor de waterbeheerder psychologisch zeer moeilijk zijn om, ter wille van energiebesparing, tijdens zulke situaties de pompen uit te schakelen. Het uitschakelen van een pompgemaal tijdens noodsituaties kan negatieve reacties uitlokken bij de lokale bevolking. Een voorafgaande informering of sensibilisering is hier noodzakelijk.
 - De correcte informering over waterbeheersing en beschikbaar hebben van voldoende personeel vanuit de waterbeheerders om de behandeling van een langdurige crisis van wateroverlast te kunnen opvolgen / ondersteunen is zeker ook een aandachtspunt. In dit verband zou het ook aangewezen zijn om een grotere groep van betrokkenen (incl. lokale hulpdiensten) te informeren over het watersysteem in de Gentse Kanalen en middelen tot waterbeheersing. Een informatieve studiedag zoals georganiseerd in het bekken van de Brugse Polders is hier een mogelijke piste.
 - In navolging van dit agendapunt wordt aan het bekkensecretariaat gevraagd om:
 - In samenspraak met de betrokken waterbeheerders, de toelichting van de waterbeheersing in de Gentse Kanalen tijdens de periode midden november 2010 op een volgend ABO te agenderen, nadat de debiet- en waterpeilgegevens voor het bekken van de Gentse Kanalen werden gevalideerd.
 - De mogelijkheid te overwegen om een informatieve studiedag in te richten in het bekken van de Gentse Kanalen rond wateroverlast, naar analogie met de studiedag die in het verleden werd georganiseerd door het bekkensecretariaat van de Brugse Polders.

5 Schrijven ABS

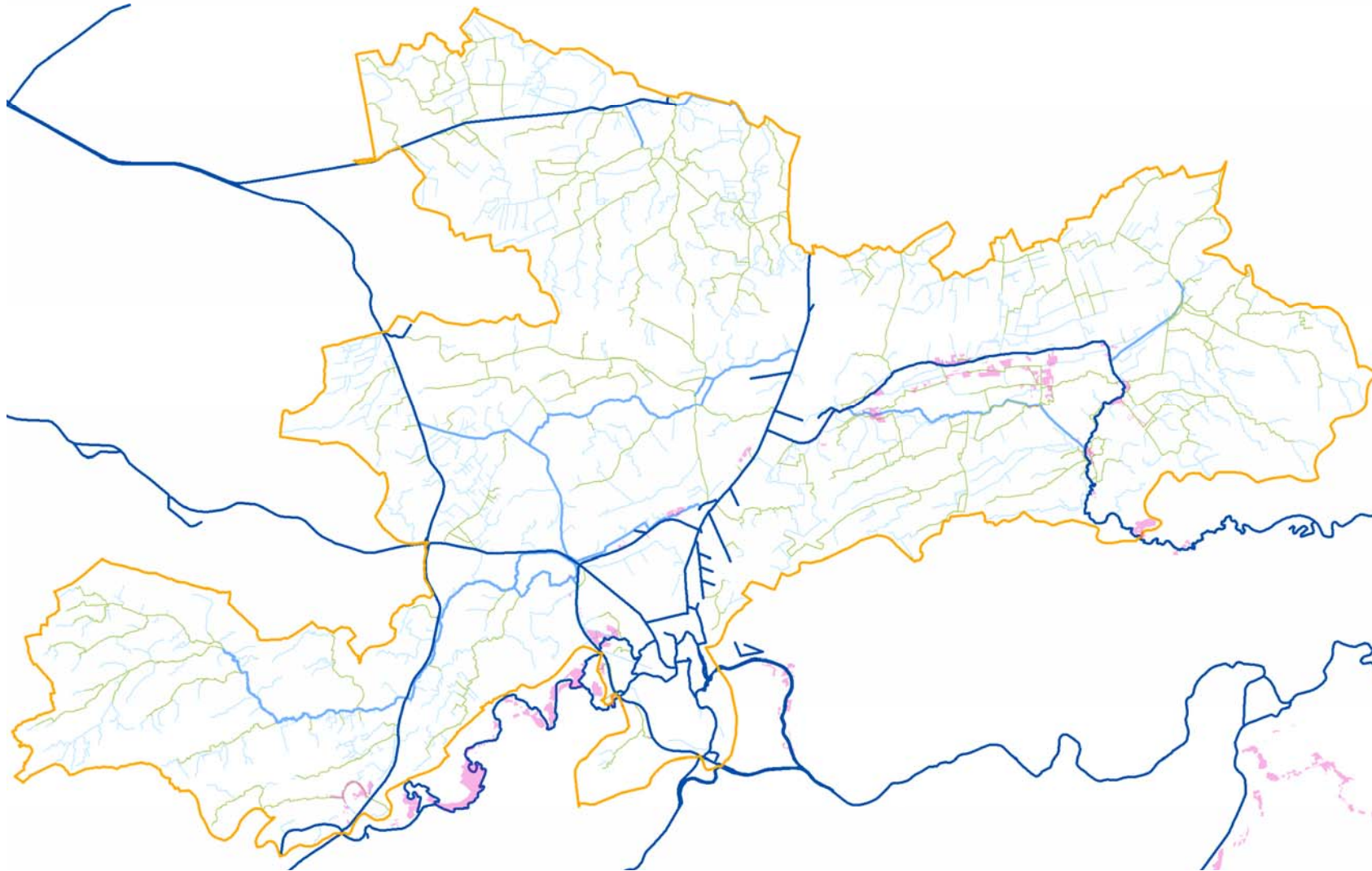
Naar aanleiding van de recente wateroverlastproblemen rond de Moervaart en Zuidlede heeft het Algemeen Boeren Syndicaat – afdeling Moerbeke Waas een schrijven gericht aan de Polder van Moervaart en Zuidlede. In dit schrijven wordt de sterk verouderde pompinfrastructuur aangekaart van het pompgemaal Eksaarde Dam van de polder van Moervaart en Zuidlede die een efficiënt milieuvriendelijk en preventief beleid inzake waterafvoer belemmert.. De pomp met de grootste pompcapaciteit van pompgemaal Eksaarde Dam zou in herstelling zijn geweest waardoor de 2 resterende pompen niet bij machte zouden zijn geweest het nodige water te verpompen. Gevraagd wordt om een volledige renovatie van het gemaal Eksaarde Dam, die sedert de jaren '50 in gebruik is zonder grondige renovatie.

6 Overstromingscontouren obv. helikopterbeelden

Het Waterbouwkundig Laboratorium (WL) heeft in samenwerking met het AGIV een contract opgesteld met een helikoptermaatschappij om, in geval van overstromingen in Vlaanderen, binnen de 12 uren de lucht in te gaan voor het maken van digitale luchtopnames van de overstromingen vanuit waterlopen.

De overstromingsvluchten op 14 en 15 november 2010 zijn uitgevoerd in het Boven-Scheldebekken (o.a. Maarkebeek en Zwalmbeek), het Denderbekken (o.a. Dender, Mark, Molenbeek, Ter

Erpenbeek, Bellebeek en Vondelbeek), het Dijlebekken (o.a. kanaal Brussel – Charleroi, Zenne en Zuunbeek), het Leiebekken en het bekken Gentse kanalen (Ringvaart, Moervaart en Durme).

Figuur 3: Overstromingscontouren (roze gebieden) obv. helikopterbeelden HIC.

7 Algemene conclusies en maatregelen

Op basis van bovenstaande informatiebronnen kunnen volgende algemene conclusies worden genomen. Indien uit de bevraging niet-gebiedsspecifiek te nemen maatregelen worden vermeld worden deze hierbij tevens opgesomd.

7.1 Algemene inzichten

Het overstromingsevent van half november heeft slechts voor een beperkt aantal plaatsen tot nieuwe vaststellingen en inzichten geleid. Locaties waar wateroverlast is geweest zijn in de meeste gevallen de gekende problemen.

Diverse acties en maatregelen om deze overlastproblemen te beperken zijn geformuleerd in de deelbekken & bekkenbeheerplannen.

7.2 Neerslag & bodemverzadiging

De maanden voorafgaandelijk het weekend van half november heeft Vlaanderen heel water neerslag te verwerken gekregen (>450mm). Gevolg hiervan is dat op heel wat plaatsen de bodem verzadigd verzadigd is. Een verzadigde bodem laat weinig tot geen infiltratie toe en zorgt ervoor dat bijkomende neerslag op het aardoppervlak blijft stagneren in plassen en/of oppervlakkig afvloeit (run-off) richting grachten, beken en rivieren.

De hoeveelheid neerslag die viel in de periode van half november varieerde sterk over het bekken. In het waasland bv. is op 36 uur tijd meer dan 50 mm gevallen, doch zou de neerslagwolk grotendeels ten zuiden van Gent zijn gepasseerd. Mede omwille hiervan zijn niet alle gemeenten even hard getroffen in het bekken. Op basis van de overstromingsevent van november mag dus niet gesteld worden dat geen verdere investeringen meer nodig zijn in de regio's van de Gentse Kanalen waar wateroverlast beperkt is gebleven.

7.3 Onderhoud van het grachten/waterlopenstelsel en de 5m-zone

Meerdere lokale besturen duiden op de noodzaak van een regelmatig en systematisch onderhouden van het grachten en waterlopenstelsel voor het verzekeren van een vlotte afwatering. Waterbeheerders hebben dikwijls onvoldoende mogelijkheden binnen de 5m-zone om dergelijk onderhoud uit te voeren.

Meerdere polderbesturen stellen als te nemen maatregel de realisatie van **oeverstroken** langsheen de belangrijkste waterlopen/ Het departement L&V werkt in dit kader aan **blauwe diensten** en bekijkt subsidiemogelijkheden in het kader van het nieuwe GLB na 2013 en PDPO III. Het provinciebestuur Oost-Vlaanderen werkt momenteel een beleidskader uit m.b.t. reitingswerken en de eventuele vergoedingen voor aangelanden in geval van een zomerreiting die aanleiding zou geven tot schade aan de gewassen. Langs waterlopen van 2de cat. kunnen polders en wateringen 75% subsidies krijgen van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen voor de aankoop van bufferstroken die ook nuttig kunnen zijn in het kader van onderhoud.

De Zwarte Sluispolder haalt aan dat **een nieuw politiereglement** waarbij meer politionele bevoegdheden aan de waterbeheerder zouden worden toebedeeld een hulpmiddel zou kunnen zijn voor de waterbeheerder. Het is een vaststelling dat politie in de meeste gevallen niet optreedt tegen overtredingen van bv. het innemen van de gracht door aangelanden.

7.4 Communicatie rond functioneren van het watersysteem

Verschillende lokale actoren geven aan onvoldoende zicht te hebben op de sturing en het functioneren van het watersysteem. Zeker in tijden van piekdebieten en crisismomenten is dit van uitermate groot belang om tijdig en efficiënt te kunnen ingrijpen in het watersysteem. In dit verband zou het ook aangewezen zijn om een grotere groep van betrokkenen (incl. lokale hulpdiensten) te informeren over het watersysteem in de Gentse Kanalen en middelen tot waterbeheersing. Een informatieve studiedag zoals georganiseerd in het bekken van de Brugse Polders is hier een mogelijke piste.

Ook wordt in dit kader het beschikbaar hebben van voldoende personeel vanuit de waterbeheerders om de behandeling van een langdurige crisis van wateroverlast te kunnen opvolgen en ondersteunen als aandachtspunt naar voor geschoven een aandachtspunt.

Ontsluiting van de ligging van onbevaarbare waterlopen / grachten via digitale weg met digitalisatie en gebruiksvriendelijke ontsluiting van de atlas der onbevaarbare waterlopen is een tweede aandachtspunt. De digitale ontsluiting van de Atlas in Oost-Vlaanderen wordt in 2011 afgewerkt, althans voor wat betreft de kaarten en tabellen. De atlas kan geraadpleegd worden via www.gisoost.be.

7.5 Ondersteuning brandweer

Tijdens piekmomenten worden lokale brandweercorpsen vaak zwaar belast door oa. het manueel vullen van zandzakjes. Tijdens dergelijke piekmomenten wordt een gebrek aan mankracht en materiaal als problematisch ervaren. Ter ondersteuning van deze beperkingen zou de hogere overheid op strategische plaatsen punten kunnen voorzien om geautomatiseerd zandzakjes te vullen.

7.6 Onvolledig zicht op omvang overstromingen

De huidige intekening van recent overstromde gebieden gebeurt enerzijds door bevraging van lokale actoren, anderzijds door teledetectie-methodes (helikoptervluchten HIC). De helikoptervluchten focussen zich in eerste instantie op de grote afvoerassen (helikoptervluchten) waar overstromingscontouren worden afgeleid uit videobeelden. De bevraging van lokale actoren is sterk persoons afhankelijk en focussen zich vooral op knelpuntzones.

Verder gebruik van moderne teledetectie methodes (bv. satellietbeelden) kunnen mogelijks aanvullend werken op de huidige detectiemethodes. Het lijkt aangewezen de ontwikkelingen op het gebied van teledetectie op de voet te blijven volgen.

7.7 Nood aan uitbreiding peilmeetnet op de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen

Verschillende lokale actoren geven de noodzaak aan tot uitbreiding van het automatisch peilmeetnet van zowel bevaarbare (Moervaart) als onbevaarbare (Zuidlede) waterlopen zodat ten allen tijde makkelijk zicht verkregen worden vanop afstand op de heersende peilen in de waterlopen ter ondersteuning van de preferentiële sturing van kunstwerken.

7.8 Opmaak Peilafspraken

Verschillende lokale actoren geven de wens weer tot opmaak van peilafspraken. Hierbij kan de handleiding voor opmaak van peilbesluiten die werd opgemaakt voor het bekken van de IJzer en Brugse Polders als mogelijke leidraad gebruikt worden.

Zo hebben de Zwarte Sluispolder en Isabellapolder hebben vraag naar betere afspraken rond het beheer van poldergrens overschrijdende stuwen en hiermee samenhangend de opmaak van peilafspraken. De polderbesturen stellen voor dat het bekkensecretariaat/bekkenbestuur hier faciliterend in zou kunnen werken. Er zijn verkennende gesprekken lopende over een mogelijke fusie van de polders in Kreekenland die mogelijks een oplossing kunnen bieden aan dit probleem.

8 Conclusies per deelbekken

Op basis van bovenstaande informatiebronnen kunnen volgende gebiedsspecifiek conclusies worden genomen. Indien uit de bevraging specifieke maatregelen worden vermeld wordt dit hierbij tevens vermeld.

8.1 Deelbekken Poekebeek, Oude Kale en Gentse Binnenwateren

In het deelbekken van de Poekebeek, Oude Kale, en Gentse Binnenwateren zijn de problemen beperkt gebleven. Het peil in de meeste waterlopen en baangrachten was hoog, en op een aantal plaatsen traden waterlopen buiten hun oevers doch dit resulteerde slechts in geringe overlast.

Voornamelijk in het deelbekken van Poekebeek zwollen waterlopen aan en zetten hierbij een deel van het aanpalend terrein onder water. Dit was ondermeer het geval voor de Poekebeek, Wantebeek, Pachtebeek en Bundingsbeek, Dauwbeek en Maanbeek. Ook het meersengebied van de Bourgoyen stond blank.

Op sommige plaatsen resulteerde dit aanzwellen van de waterloop tot het lokaal blank zetten van het naastliggend wegdek, waardoor het verkeer gehinderd werd en de straat tijdelijk werd afgesloten voor verkeer.

Op een aantal plaatsen werden preventief zandzakjes uitgedeeld (oa gemeente Aalter en stad Gent) ter bescherming van woningen. Op basis van de informatie uit de bevragingen zijn er geen huizen overstroomd, een gering aantal woningen kreeg water in de kelder.

Geplande of voorgestelde van maatregelen:

- Bufferbekken op de Poekebeek
Provincie West-Vlaanderen plant een bufferbekken met spaarbekken op de Poekebeek thv de Kruiswegestraat. De werken zijn gepland te starten op 01/02/2011 en de uitvoeringstermijnen bedraagt 4 maanden. In totaal zal een 96.000 m³ water gestockeerd kunnen worden.
- Uitvoeren afkoppelingsprojecten ikv Aquafin project Bundingstraat
- Uitvoeren van zomerreitingswerken.

Omschrijving:

- o Op een aantal plaatsen is de plantengroei in de zomer zo sterk dat de waterafvoer te sterk belemmerd wordt. In deze waterlopen zal in de toekomst niet alleen een maaibeurt in de winter worden uitgevoerd maar ook in de zomer. Een duidelijk beleidskader m.b.t. mogelijke vergoedingen voor cultuurschade bij deze zomerreitingswerken zal worden uitgewerkt.

Gentse Kanalen: Neerschuurbeek (waterloop nr. 4.71)

Initiatiefnemer: provincie Oost-Vlaanderen

Timing: KT

Status: op te starten in 2011

8.2 Deelbekken Burggravenstroom

Voor het deelbekken Burggravenstroom zijn de problemen beperkt gebleven doch op veel plaatsen was er niet veel reserve meer. De neerslaghoeveelheden die het deelbekken te verwerken kreeg zouden aanzienlijk minder zijn dan neerslaghoeveelheden in andere regio's van Vlaanderen, bv. het Land van Waas. Op basis van de overstromingsevent van november kan dus niet gesteld worden dat geen verdere investeringen meer nodig zijn in het watersysteem.

Op veel plaatsen stonden grachten en waterlopen tot aan de rand gevuld. Op een aantal plaatsen traden waterlopen of grachten buiten hun oevers waardoor naastliggend weiland/akkerland tijdelijk onder water stond.

Op een aantal plaatsen stond er een tijdlang water op het wegdek, door overtopping van de naastliggende baangracht of waterloop, waardoor het verkeer belemmerd was, dit was ondermeer het geval voor N461 Spinhoutstraat te Zomergem.

In Zomergem hebben een tweetal woningen water in de woning gehad, een drietal andere woningen werden bedreigd.

Op een bepaald ogenblik diende door Watering De Burggravenstroom als noodmaatregel het pompemaal Spiedam in Ertvelde (dat de afwatering van de Averijevaart naar het kanaal Gent-

Terneuzen verzorgt) deels te worden stilgelegd omdat het waterpeil stroomafwaarts het pompemaal te sterk gestegen was (peil kanaal Gent-Terneuzen). Door dit hoge peil ontstond het risico dat het pompemaal buiten bedrijf zou geraken door waterschade aan de hoogspanningsvoeding. Door het tijdelijk stilleggen van het pompemaal kon men tijdelijk het stroomafwaartse peil iets laten zakken.

Geplande of voorgestelde van maatregelen:

/

8.3 Deelbekken Krekenland

Voor het deelbekken Krekenland zijn de problemen door overstromingen beperkt gebleven.

Op een aantal plaatsen traden waterlopen/grachten buiten hun oevers waardoor water op het naastliggend weiland/akkerland of wegdek terecht kwam.

Voor het poldergebied rondom het Leopoldkanaal was er heel wat landbouwschade, doch is deze niet te wijten aan overstromingen vanuit de waterloop. De oorzaak van deze landbouwschade dient gezocht te worden in de grote en langdurige neerslaghoeveelheden in de periode voorafgaand aan midden november waardoor de bodem verzadigd is met water. Ook verhoogde peilen op het waterloopstelsel en de beperkte lozingsmogelijkheden van het Leopoldkanaal waardoor akkers en weilanden moeilijk kunnen ontwateren, spelen hierbij een belangrijke rol.

Een grote en een kleine vijzel van het Isabellagemaal in Boekhoute waren gedemonteerd, mogelijks was hierdoor de afvoer van het Leopoldkanaal naar de Braakman beperkt, met hogere peilen op het Leopoldkanaal als gevolg.

De stuw op het Leopoldkanaal te Sint-Laureins vormt de scheiding tussen het oostelijk pand die gravitair afwatert richting Heist en waar de lozingsmogelijkheden sterk tijdelijk afhankelijk is, en het oostelijk pand waar het Isabellagemaal instaat voor de afwatering. Deze stuw staat ingesteld op 2 m TAW, in normale omstandigheden is er dus geen wisselwerking tussen het westelijk en het oostelijk pand. Bij vloed echter zijn de gravitaire lozingsmogelijkheden van het westelijk pand naar zee beperkt. Hierdoor kan het peil in het westelijk pand oplopen en kan water vanuit het westelijk pand over de stuw te Sint-Laureins naar het oostelijk pand stromen. Dit zou ook gebeurd zijn in het weekend van midden november.

Geplande of voorgestelde van maatregelen:

- Nieuw pompemaal op het Leopoldkanaal te Zeebrugge

De plaatsing van een pompemaal met een capaciteit van 10 m³/s op het westelijk pand van het Leopoldkanaal naar het Afleidingskanaal van de Leie zal bij piekdebieten voor een verbeterde afvoer van het Leopoldkanaal zorgen aangezien het venster waarbinnen het Afleidingskanaal kan lozen in zee groter is dan dat van het Leopoldkanaal. Het effect van deze maatregel werd begroot in het OWKM van het Leopoldkanaal (VMM). Isabellapolder geeft als alternatief aan de plaatsing van een pompemaal op het Leopoldkanaal te Strobrugge te Maldegem met overpompings in het Schipdonkkanaal. Een alternatief is een pompemaal op het Leopoldkanaal te Strobrugge te De lokale besturen vragen echter de plaatsing van een gemaal op het Leopoldkanaal rechtstreeks naar zee zodat het mogelijk wordt om 24 uur per dag te lozen, onafhankelijk van het tij.

Op die manier kan bij piekdebieten ten allen tijd het westelijk pand ontlast worden zodat geen water meer over de stuw te Sint-Laureins stroomt, wat ook een ontlasting van het oostelijk pand van het Leopoldkanaal met zich mee brengt.

- Slibruiming Leopoldkanaal

WenZ plant lokale slibuimingen plant van het Leopoldkanaal. Waar waterlopen uitmonden in het Leopoldkanaal bevinden er zich op sommige locaties slibophopingen die belemmerend kunnen werken voor waterafvoer. Deze lokale slibproppen zullen worden weggehaald.

- Oeverstroken langsheen de belangrijkste waterlopen

Zie 7.3

- Opmaak peilafspraken

Zie 7.8

8.4 Deelbekken Moervaart / Kanaal van Stekene

De meest uitgestrekte overstromingen die zich hebben voorgedaan in het bekken van de Gentse Kanalen deden zich voor in het deelbekken van de Moervaart en het deelbekken van het kanaal van Stekene, namelijk in de Moervaart en Zuidlede depressie. In dit gebied is het peil van het kanaal Gent-Terneuzen sterk bepalend voor de afvoercapaciteit van de Moervaart, Zuidlede en het Kanaal van Stekene. De Moervaart-Zuidlede depressie is grotendeels onder het waterpeil van deze ingedijkte waterlopen gelegen. Heel wat akkerland en weiland stond blank. Een aantal woningen zijn overstroomd, meerdere woningen werden bedreigd, 1 varkensbedrijf met 7000 eenheden werd bedreigd.

Vanuit het Leiebekken en Bovenscheldebekken werd er maximaal geloosd naar het kanaal Gent-Terneuzen via de Ringvaart rond Gent. Het hoge peil op het kanaal Gent-Terneuzen door gebiedsvreemd water vanuit de Bovenschelde en Leie en de beperkte tij-afhankelijke lozingsmogelijkheden van het kanaal, belemmerde de afwatering van de Moervaart, Zuidlede, Kanaal van Stekene en hun zijwaterlopen waardoor ook op deze waterlopen hoge peilen werden opgetekend. Het kanaal Gent Terneuzen bereikte een peil van 4,95 m TAW te Terneuzen (2,65 m NAP) terwijl de door het verdrag van 1960 toegelaten peilen mogen schommelen tussen 4,45 en 4,70 m TAW. De Moervaart t.h.v. de Stekense Vaart zou op 13 en 14 november 2010 een peil bereikt hebben van respectievelijk 5,41 m TAW en 5,47 m TAW. De Zuidlede zou op 15/11 een maximum peil bereikt hebben van 5,11 m TAW t.h.v. Gent-Mendonk.

Op verschillende plaatsen gebeurde er een overtopping van de Moervaart en de Zuidlede waardoor naastliggend gebied onder water kwam te staan. Voor de Moervaart was dit oa het geval te Mendonk (linkeroever), tussen Kalvebrug en Terwest (rechteroever) en ter hoogte van Daknam (linkeroever). Ten oosten van de dam op de Moervaart te Lokeren stroomde de Tijdurme over de dijk (linkeroever) waardoor het Molsbroek blank kwam te staan.

Voor de Zuidlede was dit onder andere het geval in de zone tussen de Wilde Speele en de Lange Kromme. Ondermeer ook de dijk van de Leebeek, die te Daknam gravitair afwatert naar de Moervaart, werd overtopt. Dit heeft zich, voor zover geweten, in het verleden nog nooit voorgedaan.

Door de hoge peilen op de Moervaart, Zuidlede en het kanaal van Stekene liep de pompcapaciteit van de pompgemalen op deze waterlopen sterk terug waardoor ook de zijwaterlopen van deze waterlopen hoge peilen optekenen en buiten hun oevers traden. Op zijwaterlopen van de Zuidlede werden 3 extra mobiele pompinstallaties geplaatst. Het is echter onzeker of deze pompinstallaties effectief hebben geresulteerd in peilverlagen van de zijwaterlopen van de Zuidlede daar stroomafwaarts zowel de Moervaart als de Zuidlede thv. Mendonk zouden overtopt zijn en het overgepompte water opnieuw in het stroomopwaarts waterlopenstelsel terecht zou zijn gekomen.

Door de hoge waterpeilen in de Dijkgracht, Zaffelaarsvaardeken en de Hasselsgracht ten gevolge de onvoldoende afwateringsmogelijkheden naar de Zuidlede, kon het gemeentelijk rioleringsstelsel van Zaffelare onvoldoende overstorten. Ten gevolge hiervan steeg de druk in het rioleringsstelsel en dreigde Zaffelare onder water te komen. Om de druk op het rioleringsstelsel te verminderen werd water uit het rioleringsstelsel gepompt in het Zaffelaarsvaardeken.

Geplande of voorgestelde maatregelen:

1. Hernieuwing / vervanging van de verouderde pompgemalen op de Zuidlede en de Moervaart en evaluatie van hun pompcapaciteit.
2. Nieuw pompgemaal op de dam op de Moervaart te Lokeren
Door de realisatie van een pompgemaal op de Durme kan water vanuit de Kanaaldurme door overpompings worden afgevoerd naar de tijgebonden Durme richting Schelde. Op deze manier kunnen piekpeilen en piekdebieten op het opwaartse deel van de Moervaart worden afgevlakt.
3. Dijkherstel Moervaart

4. Dijkherstel en verhoging dijk van de Zuidlede
5. Evaluatie noodzaak verhogen van de dijken van de Leebeek stroomopwaarts de Moervaart naar 6 meter TAW. Op dit moment zijn de consequenties hiervan nog niet onderzocht.
6. Behoud Molsbroek als gecontroleerd overstromingsgebied
7. Uitbreiding peilmeetnet Moervaart en in het stroomgebied van de Zuidlede en Moervaart..
De polder van Sinaai-Daknam wenst de pompgemalen Daknam en Leebrugse meersen ook te voorzien van telemetrie en peilmeting
8. Realisatie oeverstroken langsheen de belangrijkste waterlopen: zie 7.3
9. Betere afspraken sturing pompgemaal Hondsnest: zie 7.8
10. Zoeken naar oplossing wateroverlast Ramonshoek-Noord en Zuid te Wachtebeke.
Waterloop 1320 te Wachtebeke ligt mee aan de oorzaak van wateroverlast te Ramonshoek-Noord. In kader van de geplande bouw van een KWZI op Overslagdijk zal mogelijks de druk op deze waterloop ten tijde van piekdebieten nog verhoogd worden.
Oplossingen voor de wateroverlast kunnen bestaan uit:
 - Aanleg grote diameter van buizen Aquafin (vergroting van buffercapaciteit)
 - Aanleg gescheiden rioleringsstelsel op Ramonshoek
 - Voorzien van een persleiding op Overslagdijk
 - Aanspreken Sint-Elooi Kreek en het Engelse Kanaal met plaatsing schuif op waterloop 1320 mogelijk i.k.v. het project "Water voor nu en later" van de Euregio Scheldemond
11. Werken aan een klimaatbestendige Grensregio door de uitwerking van prioritaire acties opgenomen in het project "Water voor nu en later" van de Euregio Scheldemond

Omschrijving:

Samen met de partners aan beide zijden van de Vlaams-Nederlandse grens werd een inventaris opgemaakt van de belangrijkste grensoverschrijdende acties noodzakelijk om de grensregio klimaatbestendig te maken. In de komende periode zal gewerkt worden aan de verdere uitwerking van de prioritaire acties, deels te financieren via het EFRO-fonds

Initiatiefnemer: provincies Oost- en West- Vlaanderen, het Waterschap Scheldestromen

Timing: MT

Status: opgestart

De Polder van Moervaart en Zuidlede stelt bijkomend onderstaande 3 acties voor (e-mail op 21/04/2011)

12. Kennisgeving, overleg en afstemming met lokale waterbeheerders bij lozing van gebiedsvreemd water naar het Kanaal Gent – Terneuzen alsook bij genomen maatregelen met invloed voor de lokale waterbeheerders (o.a. overleg door crisiscomité – in crisissituaties - rampenfases)
13. Maximale peilafspraken van 4,75 m in het Kanaal Gent – Terneuzen respecteren. Indien overschrijding wordt nagestreefd alle betrokkenen verwittigen.
14. Bij gesloten sluisen te Terneuzen lozing van gebiedsvreemd water naar Kanaal Gent – Terneuzen stopzetten, minstens sterk beperken zodat geen wateroverlast in het stroomgebied van het Kanaal Gent – Terneuzen zelf wordt veroorzaakt door lozing gebiedsvreemd water zoals nu is geschied.
Vb. Peil Kanaal Gent-Terneuzen en zijn zijwaterlopen Moervaart, Zuidlede en Avrijevaart stegen zondagmorgen 14 november ± 40 cm op enkele uren tijd tengevolge maximale lozing uit het Leiebekken en Bovenscheldebekken met de sluisen dicht in Terneuzen. De lokale waterbeheerders (o.a. polderbesturen en gemeenten) werden niet verwittigd.

Dit leidde zondagmiddag tot overtopping van de Moervaart, Zuidlede en Stekense Vaart, alsook tot zeer hoge afwaartse peilen aan het gemaal Spiedam in Ertvelde op de Avrijevaart, waardoor een aantal pompen diende stilgelegd zodat het peil iets zakte om te vermijden dat het water uit het Kanaal Gent – Terneuzen in het gemaal binnen stroomde met gevaar voor volledige stroomuitval bij contact van het water met de elektrische installatie van het gemaal. Indien dit gebeurde had een stroomgebied van ± 10.000 ha geen afwateringsmogelijkheid meer.